

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

Velká siouxska válka

Martin Brož

Plzeň 2014

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra historických věd

Studijní program Historické vědy

Studijní obor Obecné dějiny

Bakalářská práce

Velká siouxska válka

Martin Brož

Vedoucí práce:

PhDr. Roman Kodet, Ph.D.

Katedra historických věd

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2014

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval samostatně a použil jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2014

.....

Tímto bych chtěl poděkovat panu PhDr. Romanu Kodetovi, Ph.D. za odborné a cenné rady, ochotu a trpělivost při vedení této bakalářské práce.

Obsah

Úvod	6
Původ indiánů.....	10
Dobývání velkého západu.....	13
Předzvěst.....	23
Zlato v Black Hills	30
První fáze války.....	37
Rosebud	42
Little Bighorn.....	45
Druhá fáze války	54
Definitivní konec.....	63
Indiáni na cestě do moderní doby	69
Závěr.....	72
Bibliografie	74
Resumé.....	76
Resumé česky	76
Resumé anglicky	77
Přílohy.....	78

Úvod

Druhá polovina 19. století je v USA vnímána jako období posledních indiánských válek proti americkým kolonistům. Tyto války, které nadobro ukončily způsob života amerických indiánů, jsou dodnes, a to nejen na americké půdě, velmi kontroverzním tématem. To byl mimo zájmu o americkou historii hlavní důvod, proč si autor zvolil ke zpracování právě toto téma.

Bakalářská práce je zaměřena zejména na konflikt označovaný jako Velká siouxská válka, probíhající mezi lety 1876 a 1877. Je bezesporu možné konstatovat, že pro širokou laickou veřejnost je tato válka, a to zejména pro její nejznámější bitvu u Little Bighornu, kde byla na hlavu poražena 7. kavalerie generála Custer, hlavním a nejznámějším střetem mezi Američany a domorodými obyvateli na území USA. Nicméně pro pochopení vybraného tématu je důležité si uvědomit, že válka se Siouxi byla jen logickým vyústěním událostí trvajících od počátku kolonizace Severní Ameriky na začátku 17. století. Proto jsou v práci zpracovány i předcházející konflikty indiánů s bílými osadníky. Stěžejní část práce se zabývá již konkrétními příčinami války, jejím průběhem, hlavními protagonisty a jejím koncem, včetně událostí a důsledků z něj vyplývajících.

Práce je koncipována do logicky navazujících kapitol. První část práce se zabývá stručným nástinem původu indiánů. Obecně rozšířená domněnka o tom, že indiáni žijí na americkém kontinentu od počátku svého vývoje, je totiž chybná. Kromě příchodu indiánů do Severní Ameriky přes Beringův průliv podává tato část také popis rozmístění jednotlivými skupinami indiánských kmenů na kontinentě. Pro pochopení jejich kultury jsou zde také popsána jejich specifika a způsoby obživy.

Zcela jinak je tomu v případě následující kapitoly, která je věnována střetům indiánů s osadníky od počátku kolonizace Nového světa. Kromě chronologického popisu po sobě jdoucích vojenských a politických událostí jsou zde ale také zachyceny změny v postojích válčících stran vůči svým protivníkům a následná transformace některých kmenů do moderní podoby západní

společnosti. Závěrečná část kapitoly je věnována vynucenému přesunu indiánů z amerického východu na západ za řeku Mississippi.

Náplní třetí kapitoly je přibližit čtenáři předpokládané důvody vypuknutí konfliktu. Analýza událostí 60. let 19. století a vývoj situace na americkém středozápadě je nezbytným předpokladem pro pochopení následného vývoje v této oblasti, a i proto bude mít v této práci svůj zvláštní prostor.

Konfliktem samotným se zabývá část čtvrtá. Kapitola však nezůstává jen u strohému popisu po sobě jdoucích událostí. Kromě válečných operací jsou zde udány příčiny konfliktu, jeho hlavní protagonisté, a v neposlední řadě sociální situace bojujících indiánů. Samotným důsledkům války a posledním pokusům o zvrácení indiánské situace až do definitivního konce siouxských nadějí na nezávislost na americké vládě se autor věnuje v poslední části práce.

Konflikty Evropanů a pozdějších Američanů s „původními“ obyvateli kontinentu byly vždy předmětem zájmů světové historiografie, a tudíž bylo o tomto tématu napsáno značné množství prací. Je však nutno podotknout, že celá řada z nich je svým způsobem neobjektivní. Osvícenství 18. století nahlíželo na konkurenční boj o půdu v Americe jako na střet „sobecké, bezohledné a vykořisťovatelské“ společnosti s kulturou „ušlechtilých divochů“ žijících v souladu s přírodou a bojujících proti úpadkové evropské civilizaci. Toto pojetí bylo v 19. století nahrazeno tradiční koncepcí srážky civilizace s barbarstvím, kdy za barbary byli označováni „krvežízniví indiáni“ unášející a vraždící mírumilovné kolonisty, kdežto běloši byli vykresleni jako nositelé míru a pokroku. To ale odmítla přijmout historiografie druhé poloviny 20. století. Tato takzvaná revizionistická historiografie naprosto změnila náhled na konflikty osadníků s indiány. Indiáni byli těmito historiky označeni za oběti bezskrupulózních agentů vlády ve Washingtonu, které dlouhou dobu jen trpce snášeli svůj bídný úděl. Nakonec však byli donuceni korupcí v rezervacích pozvednout zbraně a bojovat za svoji svobodu. Jejich protivníky byli zbabělci, kteří namísto statečného boje proti „rudým válečníkům“ jen vraždili jejich ženy a děti. Patrně nejznámější a nejvýznamnější práce této historiografie je dílo knihovníka texaské zemědělské univerzity Dee Browna. Jeho kniha Mé srdce

pohřběte u *Wounded Knee* z roku 1970 se ale zcela zpronevěřila základním požadavkům historického díla. Kromě jasné neobjektivity textu autor ani neprovedl kritiku pramenů. Tím do značné míry zmobilizoval skutečné zájemce o historii této problematiky. Ti vytvořili proud takzvané Postrevizionistické historiografie. Historici tohoto proudu se pustili do dešifrace vyprávění indiánských účastníků a přistupovali k pramenům s kritičností, která Brownovi a jeho přívržencům chyběla. Výsledkem jejich snažení jsou skutečné historické práce, které nabízí objektivní a ucelený pohled na tuto problematiku.

Z anglicky psaných autorů se k těmto historikům řadí například Robert M. Utley, Jerome A. Green, John Gray, Richard B. Morris či Charles M. Robinson. Z českých autorů k nim řadíme zejména profesora Josefa Opatrného a Čechoameričana Jiřího Černíka, autora patrně nerozsáhlejšího a nejpodrobnějšího českého díla o indiánských válkách.

V této práci se autor snažil vycházet z poznatků z knih postrevizionistických autorů, ačkoli se rozhodl použít i jeden zdroj revizionistické literatury. Jedná se o knihu *Války rudého muže od uznávaného etnografa Miloslava Stingla*. Ačkoli jsou známy jeho sympatie vůči americkým indiánům a z nich pramenící neobjektivita při hodnocení jejich válek s americkými vojáky, jeho práce přináší detailní exkurz do sociální struktury indiánské společnosti. Právě v této oblasti byla autorovi tato kniha velmi nápomocna. V otázce válečných tažení autor nejvíce využíval knihy *Frontier Regulars* od Roberta M. Utleye a *Stomahawkem proti mušketám* od Jiřího Černíka. Významnou pomocí pro získání informací v této oblasti byla i kniha *Battles and Skirmishes of the Great Sioux War* od profesora historie na Black Hills State University - Jerome A. Greena. Samostatnou kapitolou byla bitva u Little Bighorn, kde autorovi nejvíce informací poskytly práce *Konec Syna Jitřní hvězdy – Poslední bitva generála Custeru u Little Bighornu* od Josefa Opatrného a *A Good Year to Die* od Charlese M. Robinsona. Tito dva autoři poskytují patrně nejucelenější pohled na problematiku tohoto tématu. Proto autor jejich prací nejvíce užíval také ve snaze zmapovat poválečnou situaci

v indiánských rezervacích a uzavírání mírových smluv mezi vládou USA a náčelníky indiánů.

Původ indiánů

Ti, které dnes označujeme jako původní obyvatelé Ameriky, pochází z Asie, odkud přišli přes zamrzlý Beringův průliv na Aljašku v dobách, které jsou označovány jako wisconsinské zalednění.¹ Podél východních svahů Rocky Mountains se dostali dále na jihovýchod. Po překonání ledovce se od hlavní vlny oddělily tři proudy.

Východní proud se nadále rozdělil na severovýchodní a jihovýchodní. Severovýchodní se vydal do lesnatých oblastí zahrnujících vše od severních hranic dnešního státu Tennessee až po východní břehy Mississippi. Kmeny z tohoto prostoru jsou označovány jako Algonkinové. Patří k nim například Irokézové a Huróni. Jihovýchodní proud obsadil oblast mezi řekou Mississippi a jihovýchodním pobřežím, včetně Floridy. Nejvýznamnější pětice z těchto kmenů, zahrnující Kríky, Seminoły, Čerokije, Číkasy a Čokty, získala v pozdějších dobách přívlastek civilizovaná. Toto označení vychází pravděpodobně z jejich způsobu života, kdy se namísto lovu zaměřili na zemědělství.

Druhý, střední proud, se usadil v oblasti takzvaných Velkých plání, které se rozkládají od břehů Mississippi až k Rocky Mountains a od hranic Kanady až po Texas. Jedná se o rozsáhlý prostor s nižším procentem zalesnění. Tito indiáni prodělali stejný vývoj jako jejich příbuzní na východě. Od lovců a sběračů se postupně vyvinuli v zemědělce. S příchodem Evropanů do Ameriky v 16. století ale nastala změna. Evropané sebou totiž přinesli dva „vynálezy“ – koně a palné zbraně. Zejména zisk koní měl pro prérijní indiány velký význam, a to dokonce tak velký, že způsobil regresi v jejich vývoji, kdy přešli od zemědělství zpět k lovu. Kůň totiž poskytl indiánům možnost využívat rozsáhlé prostory plání oplývající nekonečnými stády bizonů jako loviště. Místní indiáni se stali kočovníky neustále putujícími za jejich novým hlavním zdrojem obživy.² Hlavními kmeny prérií byly tradičně Siouxové a Čejeni, ale například

¹ DAVIS, William C., ROSA, Joseph G., *Americký západ: bouřlivá historie osídlování spojených států od expedice Lewise a Clarka do bitvy u Wounded Knee*, Praha 1995, s. 8.

² ČERNÍK, Jiří, *S tomahawkem proti mušketám: přehled bojů s indiány na území dnešních USA v letech 1622–1890*, Praha 2010, s. 377.

v Texasu získali dominantní postavení Komančové. Siouxové se dále dělili na lakotské kmeny a kmeny východní, střední a západní, přičemž i tyto skupiny se dělily na další podkmeny.³

Na západě byly špatné podmínky pro život, a proto zde také nebyla velká hustota osídlení. Oblast na západ od Skalistých hor až k Velké pánvi, která zahrnuje dnešní státy Nevada, Utah nebo Idaho, se stala domovem menších kmenů živících se především rybolovem a pastevectvím. Mezi nejvýznamnější kmeny této oblasti jsou řazeni oregonští Šošoni nebo Nez Percé, neboli Provrtané nosy, z Idaha.⁴ Hlavní vlna postupovala stále na jih. Po překročení řeky Rio Grande se dostala do Mexika a Střední Ameriky, odkud se pak přesunula až do Jižní Ameriky.⁵

Až na výjimky se indiánské kmeny živily lovem, k čemuž využívaly po staletí pouze primitivních zbraní, jakými byly luky a šípy, oštěpy nebo sekery. Roku 1609 se sice seznámili díky Samueli de Champlainovi se střelnými zbraněmi, ale tehdejší těžké arkebuzy byly pro lov trvajících někdy i celý den naprosto nevyhovující.⁶ Ani muškety nebyly svým zdlouhavým způsobem nabíjení pro indiány atraktivní, a tak se až do 19. století, kdy vznikly takzvané zadovky, indiáni spokojili se svými luky a šípy. V 70. letech 19. století již sice měla většina válečníků pušku, ale kvůli neschopnosti vyrábět střelivo byli nadále odkázáni na bílé obchodníky. Proto se stále spoléhali na své tradiční zbraně, což dokládají také archeologické průzkumy bojiště u Little Bighornu, podle kterých použilo během slavné srážky s americkou armádou pušku maximálně 40 % indiánských bojovníků.⁷

Indiánská společnost měla pečlivě propracovanou hierarchii, kdy na vrcholu pyramidy stáli náčelníci volení z nejstarších a nejstatečnějších mužů kmene. Navzdory odlišnostem jednotlivých kmenů bylo pravidlem, že kmen měl paralelně dva typy náčelníků, civilní a válečné. *„Zatímco struktura vlády každého kmene byla poměrně složitá, mezi civilními a válečnými náčelníky byl*

³ UTLEY, Robert M., *Kopí a štít: život a doba Sedícího býka*, Praha 1999, s. 14.

⁴ DAVIS, ROSA, *Americký západ...*, s. 12–13.

⁵ Tamtéž, s. 813.

⁶ MCNAB, Chris, *Domorodí válečníci Severní Ameriky: 1500–1890 n. l.* Praha 2012, s. 28.

⁷ Tamtéž, s. 104.

*poměrně jednoduchý rozdíl. Civilní náčelníci byli obvykle starší muži a zabývali se každodenním životem kmene, kdežto váleční náčelníci – dalo by se říci důstojníci společnosti válečníků – se rozhodně zabývali pouze záležitostmi spojenými s válkou.*⁸ To poukazuje na další charakteristický znak indiánské kultury, boj. „*Schopnost lovit a bojovat byly základní mužské vlastnosti většiny Indiánů Severní Ameriky. Pro některé kmeny bylo bojovat středem jejich kultury a jednotlivci za své válečné výboje získávali ve společnosti mimořádnou úctu a postavení.*“⁹ V indiánské společnosti bylo prakticky nemožné dosáhnout na vyšší post v kmenové hierarchii bez válečných zkušeností. To byl jeden z důvodů, proč byly sousední indiánské kmeny, ač byly většinou v příbuzenském vztahu, v neustálé permanentní válce, která měla často znaky genocidy.¹⁰ Také proto nebyly indiánská kmeny schopny společně čelit hrozbě v podobě bílých kolonistů, kteří brzy indiánskou kulturu starou tisíce let úplně vyvrátili.

⁸ MCNAB, *Válečníci světa...*, s. 109.

⁹ TAYLOR, Colin F., *Život indiánů severní Ameriky: rodina, lov, zábava, obřady*, Praha 1997, s. 87.

¹⁰ DAVIS, ROSA, s. 13.

Dobývání velkého západu

Jeden z největších amerických historiků 19. století Frederick Jackson Turner ve svém dodnes citovaném proslovu předneseném na valné hromadě amerických dějepisců v Chicagu roku 1893 prohlásil: „*Až do našich dnů byla americká historie do značné míry historií kolonizace velkého západu. Existence oblasti volné půdy, její permanentní ústup a postup amerického osídlení na západ vysvětlují vývoj Ameriky.*“¹¹ Tato „volná“ půda byla získávána na úkor původních majitelů, indiánů. Pro veřejnost patrně nejznámějšímu konfliktu indiánů z Velkých plání s armádou Spojených států, který je v této práci zpracováván, předcházela téměř tři století bojů mezi domorodci a nově přichozími osadníky. Boj o volná území v podstatě započal založením první bělošské osady Jamestown roku 1607, a skončil zlomením posledního odporu Siouxů v roce 1890. Již v prvním roce bělošské kolonizace dal své obavy najevo náčelník indiánů ve Virginii Powhatan. Ve svém rozhovoru s kolonistou Johnem Smithem prohlásil: „*Informovali mě, že nepřicházíte kvůli obchodu, ale abyste napadli můj lid a zmocnili se mé země.*“¹² Jeho předtucha se vyplnila již v roce 1622 s prvním indiánsko-bělošským konfliktem, jenž byl reakcí na snahy bělochů proniknout do vnitrozemí. Velké oběti na životech osadníků vyvolaly v kolonistech nenávist ke všem indiánům a dřívější spolupráce s nimi byla nadále nepředstavitelná. „*Koncept integrace byl opuštěn a nahradilo ho nemilosrdné vyhlazování všech indiánů, kteří se nacházeli v dosahu kolonistů.*“¹³ Následkem toho došlo k úbytku indiánů ve Virginii z původních 30 000 na pouhé 2 000.¹⁴ Pequotové v Connecticutu byli dokonce vyhubeni úplně, na čemž se ovšem na straně kolonistů podílel i indiánský kmen Mohykánů.¹⁵ Neustálé boje s konkurenčními kmeny byly něco zcela přirozeného. Proto se také s příchodem Evropanů některé indiánské kmeny postavily proti svým sousedům po jejich boku.

¹¹ OPATRŇY, Josef, *Poslední indiánské války*, Praha 1990, s. 11–12.

¹² TINDALL, George B., *Dějiny Spojených států amerických*, Praha 2008, s. 64.

¹³ ČERNÍK, *S tomahawkem proti mušketám...*, s. 11.

¹⁴ TINDALL, *Dějiny Spojených států amerických*, s. 65.

¹⁵ STINGL, Miloslav, *Války rudého muže*, Praha 2004, s. 19.

Využívání konkurenčních kmenů a zrádců byl vlastně klíč k úspěchu nad někdy značně silnějším nepřítelem. Bylo tomu tak i během konfliktu známém jako války krále Filipa. Náčelník Filip v čele 8 000 válečníků z kmenů Wampanoagů, Nipmucků, Narragansetů a Sakonnetů vtrhl v roce 1675 do oblasti Massachusetts a Rhode Islandu a začal plenit místní osady.¹⁶ Koloniální jednotky byly navíc taktikou indiánů naprosto zaskočeny. Jeden z velitelů osadníků o indiánech napsal: „*Nebyli seznámeni [indiáni] s knihami o vojenské disciplíně, nevykazovali žádnou vojenskou kázeň. Necháпали základní vojenské postoje, pohyby a formy boje a v podstatě využívali zbabělého a zavrženíhodného způsobu válčení.*“¹⁷ Kolonisté proto za pomoci indiánských zvěďů vyhledávali a likvidovali vesnice Wampanoagů s cílem podlomit zázemí indiánů.¹⁸ Po několika masakrech byl zrazen vlastními bojovníky samotný Filip. Po prozrazení jeho úkrytu byl dostižen a v posledním boji u hory Mount Hope zabit. „*Tělo náčelníka vítězové rozčtvrtili a navíc ještě mrtvole usekli hlavu, která pak byla v hlavní osadě Nové Anglie – Novém Plymouthu – naražena na kůl a zde vystavena celých dvacet let*“¹⁹

V druhé polovině 17. století se v boji o Severní Ameriku objevil pro Anglii nový soupeř – Francie. S jejím příchodem začaly obě evropské země využívat domorodých bojovníků pro své zájmy. Francie, která v Severní Americe získala kanadskou kolonii Quebec a rozsáhlou oblast kolem toku řeky Mississippi, kterou roku 1682 zmapoval Robert LaSall,²⁰ se kromě výměnného obchodu v oblasti nijak neangažovala. To, že nijak nezasahovala do indiánských záležitostí, zapříčinilo, že do války Francie proti Británii zasáhla většina indiánských kmenů na straně Francie. Po bok Britům se ale postavil nejsilnější indiánský státní útvar Severní Ameriky, Irokézká liga.²¹ V konfliktu globálně označovaném jako Sedmiletá válka, který v Americe začal porážkou britských koloniálních jednotek pod vedením George Washingtona u Fort Necessity v roce

¹⁶ ČERNÍK, *S tomahawkem proti mušketám...*, s. 14.

¹⁷ MCNAB, s. 10–11.

¹⁸ ČERNÍK, *S tomahawkem proti mušketám...*, s. 15.

¹⁹ STINGL, *Války rudého muže*, s. 25.

²⁰ ČERNÍK, *S tomahawkem proti mušketám...*, s. 20.

²¹ Tamtéž, s. 15–16.

1754, na sebe indiáni upozornili především při dobývání Fort Oswego a masakrem britských vojáků po kapitulaci Fort William Henry.²² Nicméně po porážce francouzského spojence se ocitli indiáni sami. Indiáni si poprvé uvědomili, že šanci bojovat a zvítězit mají pouze jako jednotný indiánský národ.

Prvním vizionářem indiánského národa byl náčelník Ottavů Pontiak, kterému se podařilo spojit kmeny Odžibvejů, Ottavů, Potavatomíů, Hurónů a Šóníjů v boji proti kolonistům.²³ I přes velké úspěchy v prvních měsících války, kdy indiáni během května a června roku 1763 dobyli pevnosti Fort Edward Augustus, Fort Saint Joseph, Fort Michilimackinac, Fort Sandusky, Fort Miami, Fort Ouiateno na území Indiany, Ohia a západní Pensylvánie,²⁴ nebyla aliance kmenů schopna dlouhodobě konkurovat bílé síle a její materiální základně. Britští velitelé navíc použili v boji doposud nevídanou zbraň. Záměrně rozšířili mezi indiány černé neštovice.²⁵ Již roku 1764 podepsaly jednotlivé kmeny s Brity separátní mír. Samotný Pontiak se pokoušel ještě vzdorovat, ale byl přemožen a roku 1766 donucen podepsat mírovou smlouvu. Britská vláda se mu smlouvou zaručila, že na indiánské území za Apalačemi už nadále nebudou pronikat evropští osadníci.²⁶ Fenomén smluv, které indiánům toto slibovaly, byl ale tak častý, že je bílí nerespektovali a indiáni jim nevěřili.

Uzavření míru však boje nezastavilo. Nenávist k indiánům měla za následek, že ti, kteří se dříve indiánům vyhýbali, je nyní doslova pronásledovali. V Pensylvánském městečku Paxton vznikla skupina mladíků označovaných jako Paxton Boys, kteří podnikali nájezdy do blízkého okolí a vyvražďovali indiánské rodiny, čemuž bez protestu přihlíželi jak místní obyvatelé, tak místní strážci zákona.²⁷

Nerespektování demarkační linie nadále způsobovalo konflikty s indiány. Britská vláda svoji snahou dodržet smlouvy s indiány pouze vzbudila nenávist amerických kolonistů, která přerostla v boj za nezávislost. Oslabení moci bílých

²² MCNAB, s. 17.

²³ STINGL, s. 42.

²⁴ Tamtéž, s. 44–47.

²⁵ KEENAN, Jerry, *Encyclopedia of American Indian Wars, 1492–1890*, Santa Barbara 1997, s. 173.

²⁶ MORIS, Richard B., *The Indian Wars*, Minneapolis 1985, s. 62–64.

²⁷ ČERNÍK, *S tomahawkem proti mušketám...*, s. 29–31.

využily některé kmeny a zaútočily na osady na hranicích kolonií. Krvelačnost, kterou nájezdy provázely, však vzbudila pohoršení předních amerických autorit. Generál George Washington vydal tvrdé směrnice o postupu proti Irokézům, ve kterých stálo: „*Země Irokézů nemá být pouze přemožena, nýbrž zničena.*“²⁸ Dokonce i Thomas Jefferson po nájezdech Čerokijů v obou Carolinách a Georgii prohlásil: „*Nastal nejvyšší čas odsunout Čerokije na západ od Mississippi.*“²⁹ Po britské kapitulaci a podepsání mírové smlouvy v roce 1783 se pozornost Američanů obrátila na indiány. Irokézové byli vytlačeni do Kanady. Zbytek kmenů zastoupený Majamií, Šóniji, Potavatomii, Odžibveji a Wyandotty vytvořil v oblasti dnešní Indiany a Illinois protiamerickou alianci, která s podporou britských obchodníků, kteří ji dodávali zbraně a munici, bojovala v bitvách u Fallen Timbers a Wabash proti Američanům až do roku 1795, kdy byla podepsána smlouva z Greenville, posouvající hranici indiánského území dále na západ.³⁰

I tentokrát byla smlouva ignorována a nadále docházelo k „dobývání západu“. Způsob, jakým se tak dělo, ale prošel přeměnou a válečné konflikty byly nahrazeny podepisováním pro indiány nesrozumitelných smluv.³¹ Přesně tak postupoval i nový guvernér teritoria Indiana William Henry Harrison.³² Proti této „právnícké conquistě“ se však postavil náčelník Šavanů Tekumseh. Brilantní rétorikou získal na svoji stranu zástupy indiánů z celé severovýchodní oblasti ochotných vykopat opět válečnou sekeru. Po sporu s Harrisonem, který nadále skupoval indiánské pozemky, velký náčelník odešel do Fort Malden k britským jednotkám, kde přislíbil koruně pomoc 2 000 válečníků, za což byl jmenován brigádním generálem Jeho veličenstva.³³ To pouze Američany utvrdilo v domnění, že proti nim Britové intrikaří. Roku 1812 v červenci proto Velké Británii vyhlásili válku.

²⁸ TINDALL, s. 102.

²⁹ ČERNÍK, *S tomahawkem proti mušketám...*, s. 35.

³⁰ MORRIS, *The Indian Wars*, s. 78–81.

³¹ STINGL, s. 54.

³² TAUFER, Boris, BUDAČOVÁ, Nataša, *Tekumseh: horský lev připravený ke skoku: z historie Šavanů*, České Budějovice 2010, s. 83.

³³ STINGL, s. 61.

Po vypuknutí konfliktu se indiánské kmeny zapojily do bojů proti Spojeným státům. Tekumseh se osobně účastnil dobytí Detroitu či Frenchtownu na River Raisin. Frenchtown se stal černou skvrnou na stránkách historie této války, protože opilí indiánští bojovníci zde umučili 80 amerických zajatců, čemuž nedokázali zabránit ani indiánští náčelníci, ani britští důstojníci.³⁴ Problém indiánských tažení vždy spočíval v naprosté provázanosti s osobou vůdce, což se neblaze ukázalo po Tekumsehově smrti v listopadu 1813, kdy se aliance kmenů rozpadla.³⁵ Náčelníkova smrt a následné mírové smlouvy zažehnyaly pravděpodobně největší nebezpečí, které kdy americkému národu ze strany indiánů hrozilo.

Následující léta se ve snaze udržet stav klidu vláda Spojených států rozhodla změnit svoji politiku vůči indiánům. Pro indiány žijící na území států vznikaly rezervace, jejichž správou byl pověřen od roku 1824 Úřad pro indiánské záležitosti, který vznikl jako instituce zajišťující dodržování indiánských práv. Jeho agenti plnili pro indiány úlohu mluvčích „Bílého otce“ a dohlíželi nad přísunem potravin a zboží do rezervací. S čím vláda nepočítala, byla averze samotných agentů vůči indiánům a důkladné rozkrádání dodávek pro rezervace.³⁶

I přes stinné stránky této mírové iniciativy dokázaly některé kmeny situace využít. Na jihovýchodě ve státě Georgie kmen Čerokijů prožíval svůj „Zlatý věk“. Díky nákupu zemědělských strojů mohli začít efektivně hospodařit, a někteří dokonce rychle bohatli a zakládali velkostatky a plantáže.³⁷ V této době byla vytvořena například čerokijská abeceda a následně založeny první indiánské noviny Cherokeeé Phoenix.³⁸ Na politické úrovni po vzoru bělochů si indiáni zvolili hlavního náčelníka a jeho zástupce. Navíc byl vytvořen jakýsi dvoukomorový parlament sídlící v hlavním městě Čerokijů, kterým se stala roku 1820 New Echota.³⁹

³⁴ TAUFEN, BUDAČOVÁ, *Tekumseh: horský lev...*, s. 111.

³⁵ ČERNÍK, *S tomahawkem proti mušketám...*, s. 52.

³⁶ OPATRNÝ, *Poslední indiánské války*, s. 22.

³⁷ ČERNÍK, *S tomahawkem proti mušketám...*, s. 142–143

³⁸ OPATRNÝ, Josef, *Kde leží indiánská zem: konec bojů na Velkých pláních*, Praha 1998, s. 19.

³⁹ ČERNÍK, *S tomahawkem proti mušketám...*, s. 145–147.

Obyvatelstvo Georgie, v jejímž čele stál guvernér Michael Troup, nebylo indiánským vzestupem nadšeno. Počet bílých obyvatel Georgie navíc nadále vzrůstal, ale třetinu půdy celého státu, čítající téměř 155 000 km² zabíralo pouhých 16 tisíc indiánů.⁴⁰

Čerokijové ke zhoršení situace přispěli sami, a to vydáním vlastní ústavy v roce 1827, jako symbolu jejich nezávislosti na USA.⁴¹ Poskytli tak ale georgijskému guvernérovi Troupovi záminku ke změně čerokijského statusu vlastníků půdy na status nájemníků, který mohl být kdykoliv zrušen.⁴² Nový prezident Andrew Jackson, veterán válek s indiány, navíc roku 1829 předložil návrh zákona o vystěhování všech kmenů na indiánské území za řekou Mississippi, který byl, i přes velké protesty tehdy uznávaných osobností, jakou byl například bývalý generální prokurátor William Wirt, roku 1830 schválen.⁴³ Dalším pomyslným hřebíčkem do rakve čerokijského národa v Georgii bylo objevení zlata na čerokijském území zvaném Dahlonega, po němž zákonitě následoval příliv zlatokopů. Na radu prezidenta Jacksona: „*Udělejte jim pod nohama horkou půdu, a sami odejdou,*“⁴⁴ schválil kongres Georgie roku 1833 zákon, podle něhož bylo čerokijské území rozděleno na pozemky o velikosti 160 akrů, které byly losováním přidělovány „soutěžícím“ v této „loterii“. Docházelo tudíž k vyhánění indiánů z jejich obydlí, nebo „pouze“ ničení jejich majetku.⁴⁵

Někteří z Čerokijů nabyli přesvědčení, že situace je pro ně bezvýchodná a rozhodli se přistoupit na podmínky odsunu na západ. Předákem této skupiny byl John Ridge, který se ale dostal do sporu se skupinou Johna Rosse, která jakoukoli myšlenku odsunu razantně odmítala. Ridgemu se v listopadu 1835 zatčením Johna Rosse uvolnily ruce, čehož využil k uzavření smlouvy s vládou o prodeji půdy v Georgii za 5 milionů dolarů. Na základě této dohody zanikla v květnu 1836 jakákoliv forma čerokijského státu.⁴⁶ Navzdory odchodu

⁴⁰ ČERNÍK, *S tomahawkem proti mušketám...*, s. 148.

⁴¹ OPATRŇÝ, *Kde leží indiánská zem...*, s. 19.

⁴² Tamtéž, s. 21.

⁴³ Tamtéž, s. 24.

⁴⁴ ČERNÍK, *S tomahawkem proti mušketám...*, s. 150.

⁴⁵ Tamtéž, s. 150.

⁴⁶ Tamtéž, s. 155–159.

téměř 2 000 Čerokijů pod vedením Johna Ridge zůstávalo ale zhruba 16 000 Čerokijů s Johnem Rossem stále v Georgii a odmítalo odejít. Proto byl vládou vyslán generál Winfield Scott, který měl za úkol dokončit přesun Čerokijů za pomoci armády.⁴⁷

Komplikace s přípravami, nemoci a zejména indiánský alkoholismus způsobily zpoždění odsunu, který tak nezačal v červnu 1838, ale až v říjnu. Extrémní letní sucha navíc vysušila koryta řek, což způsobilo, že se kolona nemohla plavit po řekách pomocí vorů, jak bylo plánováno, ale musela postupovat pomalu pěšky po souši. Trasa odsunu vedla přes Tennessee do Kentucky až na jih Illinois. Tady se měla kolona nalodit a doplout po řece Arkansas do pevnosti Gibson.⁴⁸ Pomalá rychlost pěšího přesunu způsobila to, že kolona byla zastižena nečasy pozdní roční doby ještě před překročení Mississippi. Když kolona k řece dorazila, byla již listopadovými dešti tak rozvodněná, že ji nebylo možné přebrodit a indiáni museli čekat v tuhých mrazech, než zamrzne. Velitel jedné z karavan Evan Jones napsal vrchnímu veliteli Scottovi zprávu: „*V táboře panuje nepředstavitelné utrpení, značné ztráty na životech jsou nevyhnutelné.*“⁴⁹ Oběti na životech nebyly nikdy přesně spočítány, ale podle odhadů zemřelo cestou do Arkansasu 12 % z 16 000 Čerokijů. Není tudíž zarážející, že cesta, kterou indiáni vykonali, vešla do historie pod názvem Trail of Tears, neboli Stezka slz.⁵⁰

Ovšem ne vždy byli indiáni oběťmi úkladů bělochů. V oblasti dnešního státu Illinois vypukl roku 1832 konflikt iniciovaný náčelníkem kmene Sauků, Černým jestřábem. Černý jestřáb byl válečníkem, který i přes podepsání mírové smlouvy s Američany hodlal nadále pokračovat v bojích. Tím se ale dostal do sporu s dalším náčelníkem, Keokukem, který naopak požadoval zlepšení vztahů s Američany. Po roztržce Černý jestřáb opustil se svými přívrženci hlavní sídlo Sauků, Saukenuk, čehož Keokuk využil a vyjednal v roce 1829 s vládou

⁴⁷ OPATRŇY, *Kde leží indiánská zem...*, s. 26.

⁴⁸ ČERNÍK, *S tomahawkem proti mušketám...*, s. 163–167.

⁴⁹ Tamtéž, s. 168.

⁵⁰ OPATRŇY, Josef, *Velká siouxska válka*, Praha 2005, s. 41.

Spojených států odprodej indiánského území a odchod svého kmene za Mississippi. Jediní zbylí indiáni na tomto území byli Černý jestřáb a jeho věrní.⁵¹

Černý jestřáb odmítal opustit zemi svých předků. Na jaře roku 1831 se proto na scéně objevil guvernér státu Illinois John Reynolds v čele tří set dobrovolníků s cílem donutit náčelníka k odchodu. Sám Reynolds razil heslo: „*Mrtvý indián, dobrý indián*“,⁵² a tak Černý jestřáb raději zvolil poklidný odchod za Mississippi. Hned na jaře následujícího roku se ale starý náčelník vrátil v čele svého kmene, ke kterému se navíc připojily kmeny Vinnebagů, Potavatomíů, Ottavů a Čipevajů.⁵³

Indiánská kolona narazila u Platanového potoka na vojsko illinoiské milice, které početně převyšovalo indiánské válečníky. Černý jestřáb se proto rozhodl vyjednávat. Vyjednávači byli ale opilými milicionáři bez varování zajati a postřeleni. Rozzuření indiáni se proto dali do bezhlavého útoku, který vyděsil milici natolik, že se dala na útěk. Tak začala válka Černého jestřába.⁵⁴ Po fiasku milice vláda vyslala do oblasti řadovou armádu v počtu 2 500 mužů pod velením plukovníka Henryho Dodge. Než ovšem armáda dorazila na místo, indiáni vyplenili osady podél Jablečné řeky, přičemž padlo velké množství civilistů.⁵⁵ Indiáni se pokusili překonat řeku Mississippi, ale mnoho z nich bylo rozstříleno děly parníku Warrior, který se na řece objevil. Zbytek indiánů byl poté dostižen a poražen jednotkami plukovníka Dodge v místech nazývaných The Bad Axe.⁵⁶

Černému jestřabovi se podařilo přežít a prchnout, ale po čase zjistil, že je zbytečně nadále vzdorovat. Dostavil se do pevnosti Armstrong, kde se vzdal, načež byl zatčen a uvězněn.⁵⁷ Tím skončila válka Černého jestřába. Zajímavostí tohoto konfliktu je, že se ho zúčastnil v řadách pravidelné armády tehdy ještě neznámý mladý úředník z Nového Salemu, který se později v roce 1860 stal prezidentem Spojených států, Abraham Lincoln.⁵⁸

⁵¹ STINGL, s. 67.

⁵² ČERNÍK, *S tomahawkem proti mušketám...*, s. 59.

⁵³ Tamtéž, s. 59.

⁵⁴ OPATRŇY, *Poslední indiánské války*, s. 44.

⁵⁵ ČERNÍK, *S tomahawkem proti mušketám...*, s. 62.

⁵⁶ KEENAN, *Encyclopedia of American Indian Wars...*, s. 10.

⁵⁷ TINDALL, s. 204.

⁵⁸ STINGL, s. 71.

Zatímco východ Spojených států byl již od indiánů takřka „vyčištěn“, na Floridě snahy Američanů narazily. Indiánský kmen Seminolů, který původně patřil ke kmeni Kříků v Alabamě a Georgii, což dokládá samo jméno Seminol, jehož význam v kříksém jazyce znamená: „Odštěpenci“,⁵⁹ se tradičně dostával do konfliktů s bělochy na hranicích tehdejší španělské Floridy a anglických kolonií a pozdějších Spojených států. Situace se změnila s rokem 1821, kdy Florida připadla Spojeným státům. Pro život indiánů bylo na základě smlouvy z Moultrie vyznačeno území ve vnitrozemí poloostrova podél řeky Charlotte. Tady měli indiáni žít a hospodařit, což ale vzhledem k bažinatému charakteru rezervace nebylo možné. Indiáni si proto nadále obstarávali zásoby nájezdy na americké osadníky. Převládla tudíž myšlenka Andrewa Jacksona, že Seminolové musí být přesídleni na západ za řeku Mississippi. Drtivá většina Seminolů se tomuto řešení bránila, a tak spor přerostl v dlouhotrvající vojenský konflikt.⁶⁰

Do čela indiánského odporu se postavil válečný náčelník Osceola. Jeho porážkami byli postupně pověřeni Willie Thompson, Duncan Clinch nebo Winfield Scott. Žádný z nich ale neuspěl. Veliké vojenské těleso americké armády nebylo totiž v bažinatém terénu Floridy příliš efektivní, a tak partyzánské oddíly indiánů dlouhou dobu úspěšně vzdorovaly. Situace se změnila až s příchodem nového velitele na Floridě, Thomase Jesupa, který přišel s novou taktikou využívání indiánských zvědů. Ti hledali seminolské vesnice, jejichž ničením oslabovali materiální základnu protivníka. Zhoršení situace Seminolů donutilo Osceolu k ochotě sejít se s Jesupem a vyjednávat ve Fort Peyton. Na tomto jednání byl ale náčelník zajat a uvězněn. Nutno podotknout, že většina tehdejší americké společnosti toto „vítězství“ odsoudila.⁶¹ Generál Jesup se snažil ještě krátkou dobu bojovat s indiány, ale nakonec v roce 1838 sám rezignoval a podal návrh na zastavení tažení s odůvodněním: „*Dopustili jsme se omylu, když jsme se snažili je přestěhovat z jejich země, která není ani*

⁵⁹ STINGL, s. 74.

⁶⁰ ČERNÍK, *S tomahawkem proti mušketám...*, s. 99–102.

⁶¹ Tamtéž, s. 115–118.

*vhodná pro zemědělství. Nejsou v cestě bílým obyvatelům a obývají neprozkoumanou divočinu, o níž víme stejně málo jako o vnitrozemí Číny.*⁶²

Jeho nástupci Zachary Taylor a William Jenkins Worth byli v boji stejně neúspěšní jako jejich předchůdci. Nakonec Worth v únoru 1842 vyjádřil zbytečnost nad trváním válečných operací, protože během sedmileté kampaně vláda vyplatila 30 milionů dolarů na vojenské výdaje a zemřelo na 1500 vojáků, což byla celá jedna desetina tehdejšího početního stavu armády. Proto byly 14. srpna 1842 bojové akce definitivně zrušeny.⁶³

Následující léta byla pro americkou politiku tak náročná, že se na indiány takřka zapomělo. Válka na jihu s Mexikem, které po připojení Texasu k USA vyhlásilo Americe válku, přinesla Spojeným státům ohromné územní zisky. Stinná stránka tohoto úspěchu spočívala ve zhoršujících se vnitro-politických vztazích kvůli otázce existence otroctví na nových územích. I přes ujednaný postup, který byl dán již v roce 1820 Missourijským kompromisem, se vláda zdráhala připojit k unii další území, což samozřejmě vyhovovalo indiánům, kteří se tentokrát nemuseli obávat ztráty půdy, na které žili. Tento pro indiány klidový stav smetla z povrchu americká občanská válka, která otroctví zrušila. Navíc byl již během války v roce 1862 uzákoněn takzvaný Homestead Act, který poskytoval bezplatné přidělování půdy západně od hranic s divočinou. Podle znění zákona: *„Každá osoba, která je hlavou rodiny nebo dosáhla věku 21 let a je občanem Spojených států nebo prohlásila, že se jím chce stát... má právo dostat bezplatně 160 akrů půdy,*⁶⁴ se také stalo a na indiánské území, na které měli dříve osadníci na základě smluv přístup zakázán, začaly proudit tisíce nových kolonistů. Společně s davy přicházela předzvěst nastávajícího konfliktu, který měl mít pro indiány fatální následky.

⁶² OPATRŇÝ, *Poslední indiánské války*, s. 47.

⁶³ KEENAN, s. 207.

⁶⁴ OPATRŇÝ, *Poslední indiánské války*, s. 10.

Předzvěst

Oblast prérií, ležící západně za řekou Mississippi, byla označována jako Velké pláně. Táhla se od řeky Mississippi na západ až ke Skalistým horám a od hranic s Kanadou až k Texasu. Spisovatel a odborník na indiánskou tematiku Robert M. Utley ji popsal slovy: „*Ohromná plocha vlnících se travin bez stromů, obtékaná velkým říčním systémem Missouri a Arkansasu, sužovaná letními žáry a zimními bouřemi, domov těch nejsilnějších kočovných kmenů lovcích bizony od kanadských prérií až po pouště Texasu.*“⁶⁵ Země patřící původně Francii a poté Španělsku se do amerického povědomí dostala až s rokem 1803, kdy byla odkoupena Spojenými státy. Ještě též rok byla zmapována expedicí vedenou Williamem Clarkem a Meriwetherem Lewisem.⁶⁶ Svým charakterem tehdy neupoutala větší pozornost, a tak o ni kolonisté nejevili větší zájem. To se ale k nelibosti místních indiánských kmenů změnilo mezi koncem 40. a polovinou 60. let 19. století. S přílivem nových osadníků docházelo ke srážkám s původními obyvateli. Drobné střety postupně přerostly v krvavé boje. Na obou stranách docházelo k odsouzení hodným činům, jakými bylo plenění osad během povstání Santíů v Minnesotě nebo masakr indiánské vesnice na Sand Creeku muži plukovníka Chivingtona roku 1864.⁶⁷ Stavba železnice v této oblasti navíc vzbuzovala u indiánů obavy, že tento „Ohnivý had“ vyplaší a zažene stáda bizonů, na kterých byli existenčně závislí.⁶⁸

Skutečná válka v pravém slova smyslu vypukla roku 1865. Její příčinou se stal takzvaný Bozemanův Trail, neboli stezka vedoucí ke zlatým nalezištím v Montaně. Docházelo na ni k častým konfrontacím s indiány, a tak cestující žádali po vládě poskytnutí ochrany. Tu jim měl poskytnout řetězec nových pevností podél stezky, která byla ale trnem v oku většiny zdejších indiánů, a to zejména velkého náčelníka Rudého oblaka. Nejenže bylo pronikání bělochů na jejich území v rozporu s dřívějšími dohodami s vládou, ale poskytování vládní ochrany lidem, kteří mezi indiány zavlékali například alkoholismus,

⁶⁵ UTLEY, Robert M., *Frontier Regulars. The United States Army and the Indian, 1866–1891*, Lincoln 1984, s. 93.

⁶⁶ ČERNÍK, Jiří, *Divoký západ III. Cesta na severozápad a trapeři*, Praha 2003, s. 29–36.

⁶⁷ OPATRŇÝ, *Poslední indiánské války*, 87–112.

⁶⁸ DAVIS, ROSA, s. 74.

se náčelníkovi zdálo trestuhodné. Prohlásil stezku za uzavřenou a slíbil smrt každému, kdo na ni vkročí.⁶⁹

První a pravděpodobně neznámější srážkou této války se stal takzvaný „Fettermanův masakr“ u pevnosti Fort Phil Kearny, nacházející se na potoce Pine Creek, nedaleko hřebene Lodge Trail Ridge.⁷⁰ Velitelem pevnostní posádky čítající téměř 400 vojáků z řad kavalerie i infanterie byl plukovník Henry B. Carrington. Jeho primárním cílem bylo dobudování pevnosti a získání dostatku topného dřeva na zimu. Do akcí souvisejících s pronásledováním indiánů se nepouštěl, a dokonce ani nereagoval na indiánské pokusy v okolí pevnosti vojenský zásah vyprovokovat. Následkem toho jím ale mladší důstojníci, jakými byli například kapitán Frederick H. Brown nebo kapitán William J. Fetterman, začali opovrhovat a ignorovat jeho rozkazy.⁷¹ To se jim stalo osudným.

Studené prosincové počasí přinutilo velitele pevnosti, aby 21. prosince 1865 vyslal oddíl dřevorubců pro zásoby paliva do údolí Piney Creeku. Na to indiáni čekali. Přesto, že bylo údolí z pevnosti snadno kontrolovatelné, dřevorubci se brzy stali terčem indiánského útoku pod vedením mladého válečného náčelníka Oglalů, Šíleného koně.⁷² Nedaleká střelba vzbudila pozornost vojáků v pevnosti. Plukovník Carrington proto ihned sestavil oddíl 49 pěšáků a 27 kavaleristů pod vedením kapitána Fettermana a poručíka W. Grummonda s cílem pomoci dřevorubeckému oddílu. K oddílu se dále přidal u žádné přestřelky nechybějící kapitán Brown s jedním civilistou. Skupina 80 mužů se měla řídit přímým Carringtonovým rozkazem: *„Podpořit oddíl dřevorubců a doprovodit ho zpět na pevnost. Nepronásledovat indiány a v žádném případě se nepouštět na druhou stranu návrší Lodge Trail Ridge!“*⁷³ Důvod nepřekračovat návrší byl prostý. Z pevnosti za návrší nebylo vidět, a bylo tudíž výborným místem pro léčku. To bylo vzápětí potvrzeno.

⁶⁹ KEENAN, s. 185.

⁷⁰ UTLEY, *Frontier Regulars...*, s. 100.

⁷¹ Tamtéž, s. 99–102.

⁷² OPATRŇÝ, *Poslední indiánské války*, s. 167.

⁷³ ČERNÍK, *S tomahawkem proti mušketám...*, s. 239.

Poté co Fetterman s jednotkou dorazili do místa střetu, ustoupili indiáni právě na zmíněné návrší. Fetterman se i přes přímý rozkaz velícího důstojníka rozhodl indiány pronásledovat. Po dosažení vrcholu byli vojáci několika naoko útočícími indiány nalákáni do úžlabiny pod ním. Tady ale sklapla nastražená past a 1 500 bojovníků z kmenů Siouxů, Čejenu, Oglalů a Arapahů zaútočilo na zaskočené vojáky, kteří byli během 40 minut do jednoho pobiti. Osud kapitánů Fettermana a Browna stojí za povšimnutí, protože ani jeden nepadl nepřátelskou rukou. Oba se totiž ze strachu před padnutím do indiánského zajetí a následného mučení vzájemně zastřelili.⁷⁴ Plukovník Carrington ve snaze Fettermanovi pomoci narychlo vyslal oddíl kapitána Eycka, který však už mohl jen konstatovat výsledky boje. Těla vojáků byla ohavně znetvořena, počínaje od stažených kusů kůže, až po uřezaná přirození. O to drtivější dopad na společnost měla zpráva o této události. Generál William Tekumseh Sherman tehdejšímu veliteli ozbrojených sil, generálu Ulyssesi S. Grantovi, poslal depeši s návrhem postupu: „*Musíme jednat se Siouxi s nejvyšší přísností. I kdyby to mělo znamenat jejich vyhubení včetně žen a dětí.*“⁷⁵ Problémem tohoto přístupu bylo znepřátelení i do té doby mírumilovných náčelníků, k čemuž došlo i na jihu, kde po urážlivém a agresivním vystupování generála Hancoca na jednání s indiány v dubnu 1867 v pevnosti Larned vypuklo povstání Jižních Čejenu a Arapahů.⁷⁶ Byl tak zahájen konflikt probíhající paralelně s boji Rudého oblaka na severu, který tak přesáhl teritoriální rozměr.

Jak boje na severu, kde proběhly v srpnu indiánské útoky známé jako Bitva u vozové hradby a Bitva na senné louce u pevnosti Smith, tak boje na jihu, kde se odehrálo větší množství menších srážek, jako například bitva u Červeného návrší,⁷⁷ byly pro vládu příliš náročné a navíc pozastavily výstavbu železnice. Vláda se tedy rozhodla situaci řešit mírovou cestou.

Přes protesty generála Shermana, který hodlal v bojích nadále pokračovat, byl v červenci 1867 Kongresem schválen návrh zákona, na jehož základě vznikla

⁷⁴ KEENAN, s. 79.

⁷⁵ OPATRŇÝ, *Poslední indiánské války*, s. 175.

⁷⁶ Tamtéž, s. 177–180.

⁷⁷ ČERNÍK, *S tomahawkem proti mušketám...*, s. 229.

komise pro vyjednání míru s indiány. V komisi byli zastoupeni jak zástupci Kongresu – senátoři Sanborn a Henderson, tak i armády – generálové Sherman, William S. Harney a Alfred H. Terry. Komisi předsedal vrchní komisař Úřadu pro indiánské záležitosti Nathaniel G. Taylor.⁷⁸

Z pověření vlády Spojených států se měla komise sejít s náčelníky a předat jim návrhy na vytvoření dvou velkých rezervací, jako místa pro budoucí život kočovných kmenů. Indiáni by zde po dobu 30 let dostávali přiděly potravin, zbraní a ošacení, a navíc by byli vzděláváni ve školách, které se vláda zavázala v rezervaci postavit. Za pomoci rezervačních agentů se zde měli naučit zemědělskému způsobu života, a tím se zbavit závislosti na bizonech, kteří v té době již skutečně vymírali. Bylo jasné, že se loveckého způsobu života nevzdají ze dne na den, a tak vláda vyšla indiánům vstříc i v této otázce. Indiáni měli mít právo nadále lovit také za hranicemi rezervací. Přes všechny tyto sliby se však Rudý oblak odmítl jednání, které bylo smluvené na polovinu září v nejnámennější pevnosti severních plání, Ford Laramie, zúčastnit. Komise proto odjela na jih, kde byli podle zpráv indiáni k jednání ochotnější.⁷⁹

Tady se komise sešla s náčelníky kmenů v místech zvaných Medicine Lodge Creek. Výsledkem jednání byla říjnová dohoda o odchodu indiánů do dvou rezervací na území Kansasu. Smlouva byla podepsána náčelníky Černým kotlem, Malým havranem, Kopajícím ptákem, Satankou a Býčím medvědem, což byli bezpochyby největší vůdci kmenů jižních plání. Proti původnímu plánu vznikly na jihu rezervace dvě, protože indiánské kmeny jižních Čejenů a jižních Arapahů odmítaly sdílet jednu rezervaci se svými úhlavními nepřáteli, Kiowy, Komanči a Kiowskými Apači.⁸⁰

I přes úspěch na jihu byla situace na severu stále krizová. Přes ochotu některých méně důležitých náčelníků vyjednávat, Rudý oblak trval na svém požadavku, že dokud nebudou vyklizeny pevnosti podél Bozemanovy stezky, jednání se vůbec nezúčastní.⁸¹ Taylor proto ve snaze donutit náčelníky k podpisu

⁷⁸ UTLEY, *Frontier Regulars...*, s. 131–132.

⁷⁹ Tamtéž, s. 132–133.

⁸⁰ OPATRŇÝ, *Poslední indiánské války*, s. 188.

⁸¹ STINGL, s. 94.

nabídku ještě více ztraktivnil. Po garanci svobodného lovu všude od řeky Republican ve Wyomingu až po řeku Platte v Nebrasce se mu podařilo získat do jara na 200 podpisů i důležitých náčelníků, jakým byl například Skvrnitý ohon. I přes zvětšení rozlohy rezervace, která nyní měla zahrnovat polovinu Jižní Dakoty a část Wyomingu, Montany a Severní Dakoty (viz příloha č. 1),⁸² Rudý oblak stále trval na svém: „*Až uvidím vojáky odcházející pryč a pevnosti opuštěné, potom sejdu dolů a budu jednat.*“⁸³ Bylo očividné, že pokud vláda stojí o uzavření smlouvy, musí vydat nařízení pevnosti opustit. Zejména pro armádu to byla velká potupa, a to hlavně poté, co byly pevnosti po odchodu vojenských jednotek v červenci 1868 do jedné vyrabovány a vypáleny.⁸⁴ Rudý oblak se poté skutečně dostavil do Fort Laramie a stvrdil smlouvu vlastním podpisem.

Mír, který byl smlouvou uzavřen, ale sama vláda Spojených států nebyla schopna dodržet. Bělochům se nedalo ve vstupu na obrovské území rezervace efektivně zabránit. V rezervaci sice byly vybudovány školy a nemocnice, ale chyběla ochota amerických občanů v nich pracovat. Navíc Úřad pro indiánské záležitosti a správa rezervace byly instituty s pověstí korupčního doupěte. Washington to řešil svěřením indiánských financí úřadu generála Shermana,⁸⁵ ale i přesto si agenti v rezervacích zachovali svůj vliv nad kontrolou a rozdělováním vládních přídělů mezi indiány. Indiánská nezávislost slibovaná vládou byla tedy do značné míry omezená. Problémy se zásobováním na jižních pláních proto již v srpnu 1868 přerostly v nový konflikt mezi armádou a Čejeny s Arapahy.⁸⁶

K potlačení nové revolty byla vyslána slavná 7. kavalerie v čele s již tehdy proslulým podplukovníkem Georgem Armstrongem Custerem. Vojáci ale brzy poznali sílu a odhodlání nepřítele. Již v říjnu byla část 7. kavalerie pod vedením majora George A. Forsytha zaskočena mnohonásobnou přesilou, která vojáky donutila opevnit se na vyvýšeném dně vyschlé Arikaree River. Tady vojáci indiánům vzdorovali celých 8 dní, během nichž byly jedinou potravou vojáků

⁸² OPATRNÝ, *Poslední indiánské války*, s. 194.

⁸³ UTLEY, *Frontier Regular...*, s. 135

⁸⁴ ČERNÍK, *S tomahawkem proti mušketám...*, s. 248.

⁸⁵ Tamtéž, s. 249.

⁸⁶ UTLEY, *Frontier Regulars...*, s. 137–138.

mršiny zastřelených koní. Ztráty byly veliké a sám major Forsyth byl třikrát raněn a poručík Beecher zastřelen. Právě na jeho počest bylo toto místo pojmenováno Beecher Island.⁸⁷ Aby se předešlo podobným akcím indiánských bojovníků, bylo rozhodnuto zničit materiální základnu nepřítele. Tím byly míněny útoky na indiánské vesnice plné žen a dětí. Vrchní velitel Missourské vojenské oblasti generálmajor Philip H. Sheridan proti této taktice nic nenamítal a sám ji omluvil slovy: „*Dojde-li k útoku na vesnici, během něhož zahynou ženy a děti, pak za jejich smrt nenesou odpovědnost vojáci, nýbrž ti, jejichž zločiny si tento útok vynutily.*“⁸⁸ V duchu této doktríny Custer zamířil k řece Washita, na níž se podle zpráv jeho zvěďů mělo nacházet několik indiánských vesnic.

Na konci listopadu dorazily jednotky kavalerie k vesnici Černého kotle, což byl shodou okolností náčelník, který podepsal smlouvu v Medicine Lodge Creek. V brzkých ranních hodinách zaútočili vojáci na spící vesnici. Zaskočení indiáni se vzdali jen na slabý odpor. Většina byla pobita a zajata. Část indiánů se pokusila uniknout, v čemž se jim snažil zabránit major Joel H. Elliot, který se s výkřikem: „*Z toho bude buď rakev, anebo povýšení,*“⁸⁹ vydal s 19 muži za nimi. Bylo to naposledy, kdy byl spatřen živý. Custer mezitím nařídil obsazenou vesnici vypálit a indiánské koně postřílet. Když se vojáci nechápavě ptali na důvod druhého rozkazu, Custer odpověděl: „*Snazší, než pozabíjet čtvrt milionu préríjních indiánů je oddělit je od základního zdroje jejich potravy – od bizonů.*“⁹⁰ Bez koní nebyli totiž préríjní indiáni schopni si tuto svoji základní složku potravy ulovit. Následně bylo postříleno více než 1 000 koní. Po těchto jatkách Custer odjel i s muži z vesnice do tábora Camp Supply, aniž by se zajímal o osud majora Elliota, který, jak bylo později zjištěno, pravděpodobně narazil na indiány přicházející vesničanům na pomoc a byl zabit i se svými muži.⁹¹

Po masakru na Washitě se zbývající indiáni radši vzdali a vrátili do rezervací. Tažení, i když zkaleno obviněním ze zanedbání povinností

⁸⁷ KEENAN, s. 15–16.

⁸⁸ ČERNÍK, *S tomahawkem proti mušketám...*, s. 250.

⁸⁹ Tamtéž, s. 252.

⁹⁰ STINGL, s. 96.

⁹¹ OPATRŇÝ, *Poslední indiánské války*, s. 208.

v souvislosti s majorem Elliotem, které bylo ale pomocí intervence generála Sheridana zamítnuto,⁹² přineslo Custerovi vavříny neohroženého indiánobijce, nicméně také ukázalo křehkost míru, který byl s indiány uzavřen. Právě událostem týkajících se válek proti Rudému oblaku, uzavření natolik velkorysého míru, že ho vláda nebyla schopná dodržovat, a událostem na břehu Washity se přičítal hlavní podíl na vypuknutí následujícího konfliktu, který doposud neměl v indiánské historii obdoby.

⁹² OPATRŇÝ, *Poslední indiánské války*, s. 209–210.

Zlato v Black Hills

Léta následující po podepsání smlouvy v Laramie byla v rezervaci na Missouri River vnímána jako zhouba indiánského národa. Slibované dodávky potravin, oblečení a zbraní byly rozdávány zpravidla opožděně a v omezeném množství. Z této skutečnosti nebyla viněna pouze vláda, ale zejména náčelníci Rudý oblak a Skvrnitý ohon. O těch panovalo mínění, že jim záleží pouze na darech a uznání americké vlády, a o potřeby svého lidu nemají zájem. Stále více indiánů v rezervacích se přiklánělo k názoru, že Rudý oblak není pravým náčelníkem siouxského národa. V zimě 1873–74 hladové nepokoje v rezervacích přerostly v anarchii, přičemž vedoucí úředník rezervace Rudého oblaka i s vedoucím vojenské posádky poručíkem Levi Robinsone byli dokonce zabiti. Velká část indiánů se vrátila ke starému způsobu života a kořistným výpravám za hranice rezervace, nebo válkám se sousedními kmeny Vran a Šošonů.⁹³

Revolta musela být okamžitě potlačena. Velitel Západního vojenského okruhu, kterým v této době byl již generál Philip H. Sheridan, hodlal situaci řešit výstavbou vojenské pevnosti přímo v rezervaci. Pro stavbu si nemohl vybrat pro indiány méně přijatelné místo. Zvolil totiž pohoří Black Hills, od pradávna nejposvátnější půdu prérijních indiánů. Zde se údajně měla nacházet legendární jeskyně větru, „z níž prý kdysi legendární *Wakan Tanka*, božský praotec, vypustil na prerie bizony, aby živil, oblékali a obouvali jeho děti, prérijní indiány – *Siouxy, Arapahy, Cheyenny*.“⁹⁴ Mimo to byly Black Hills, pro indiány zvané Pa Sapa, bohatým lovištěm ryb a vysoké zvěře, a to zejména lesních bizonů. Z toho důvodu plnily ve špatných dobách také funkci útočiště.⁹⁵ I pro Američany byly Černé hory velice lukrativní oblastí, i když z jiného důvodu. Pohoří bylo totiž mimořádně významnou oblastí nerostného bohatství. Občané USA o tom dobře věděli, což dokládají neúspěšné snahy vládních promotérů již v 60. letech získat povolení k provedení geologického výzkumu.⁹⁶ Generálporučík Sheridan ovšem na stavbě pevnosti trval, ačkoli dobře věděl, co mohou jeho snahy rozpoutat.

⁹³ UTLEY, *Frontier Regulars...*, s. 240–241.

⁹⁴ STINGL, s. 95.

⁹⁵ ČERNÍK, *S tomahawkem proti mušketám...*, s. 261.

⁹⁶ UTLEY, *Frontier Regulars...*, s. 243.

Sám Sheridan byl chladně uvažujícím pragmatikem, který se v cestě za vojenským úspěchem na sentiment protivníka neohlížel, což dokázal během své služby nespočetněkrát. Tento potomek irských přistěhovalců vyrůstající v ohijském Somersetu, dosáhl navzdory svým malým předpokladům k vojenskému řemeslu velkého věhlasu. Po vypuknutí občanské války vstoupil do armády Unie jako proviantní důstojník, ale díky přátelství s michiganským guvernérem Austinem Blairem byl brzy jmenován plukovníkem 2. michiganského jízdního regimentu. Tento pluk, označovaný „*Barbarská banda hrdlořezů*“,⁹⁷ díky zarputilosti svého velitele šel v podstatě od vítězství k vítězství. Sheridanovi byla Kongresem USA dokonce předána děkovaná rezoluce a dekret generálmajora pravidelné armády s funkcí velitele všech ozbrojených sborů ve virginském údolí Shenandoah. Právě toto údolí se stalo symbolem jeho vojenských praktik, hraničících někdy se zločinností. Snaha zabránit jižanským jednotkám ve využívání tohoto bohatého údolí jako zdroje zásob vedla Sheridana k rozkazu údolí naprosto vyplenit, což se také s děsivou důkladností stalo. Sám poté o svém skutku podal zprávu, ve které se pokusil zavtipkovat a poznamenal: „*Pokud by údolí chtěla překonat vrána, nezbylo by jí než si sebou vzít vlastní zásoby.*“⁹⁸ Veřejné mínění tento čin odsoudilo, ale Sheridanova prestiž v očích hrdiny Unie, generála Williama T. Shermana, dosáhla maxima. Sherman mu také hned v roce 1867 nabídl ze své tehdejší pozice velitele Západního vojenského okruhu, složeného ze čtyř vojenských oblastí – Dakota, Platte, Missouri a Texas, aby se stal velitelem vojenské oblasti Missouri. Sheridan nabídku samozřejmě přijal a již následující rok z této pozice s Custerem zorganizoval tažení proti jižním Čejenům, ve kterém dal přímý souhlas s akcí proti indiánským vesnicím na Washitě. Jeho velká náklonnost a důvěra k Custerovi se projevila i v jeho rozhodnutí ohledně pevnosti v Černých horách.⁹⁹

Sheridan zorganizoval vojenskou expedici, jejímž primárním cílem bylo stabilizovat situaci v rezervacích. Dalšími, již neoficiálními cíli výpravy,

⁹⁷ OPATRŇÝ, *Velká siouxska válka*, s. 98.

⁹⁸ Tamtéž, s. 100.

⁹⁹ Tamtéž, s. 97–103.

bylo nalezení vhodného místa pro stavbu vojenské pevnosti v Black Hills, a potvrzení nebo vyvrácení zpráv o místních zlatých nalezištích. Kolona složená z kavaleristů 7. jízdního pluku pod vedením podplukovníka George Armstronga Custer a 22. pěšího pluku pod vedením plukovníka Davida Stanleyho, čítající 1 540 mužů, ke kterým přibili ještě dva zlatokopové, skupina geologů a utajená prominentní osoba, kterou nebyl nikdo jiný, než syn prezidenta Granta Frederick D. Grant, vyrazila 2. července 1874 z pevnosti Fort Abraham Lincoln v Dakotě.¹⁰⁰ Velení výpravy bylo svěřeno i přes nižší vojenskou hodnost Sheridanovu chráněnci, podplukovníku Custerovi.

Expedice, která se bez větších problémů dostala do Black Hills, brzy splnila uložené úkoly. V několika menších srážkách zahнала indiány, Custer osobně objevil místo jako stvořené pro stavbu vojenské pevnosti, a co bylo nejdůležitější, zlatokopové ihned po příchodu potvrdili existenci zlatých nalezišť. Custer proto urychleně zamířil s kolonou zpět na základnu Fort Abraham Lincoln, odkud již 30. srpna po svém návratu telegrafoval o výsledcích expedice. Reakce na zprávy byly dvojí. Armáda v čele s generálem Shermanem navrhovala, aby vláda řešila situaci jednoduše vyjmutím pohoří z indiánského území.¹⁰¹ To by však bylo v rozporu s tím, co bylo indiánům garantováno smlouvou v roce 1868: „*Žádnému bělochovi nebo bělochům nebude nikdy dovoleno usadit se nebo okupovat je a zůstane svým siouxským obyvatelům tak dlouho, dokud v něm tráva poroste.*“¹⁰² Prezident Grant v rozporu s armádou a v rámci své mírové politiky vůči indiánům hodlal jejich práva respektovat. Nebylo ale v jeho silách zamezit přílivu zlatokopů na území rezervace. Jak trefně poznamenal list The New York Tribune: „*Pokud tu nějaké zlato skutečně je, není na světě taková armáda, která by ho dokázala ubránit před dobrodruhy přicházejícími z východu.*“¹⁰³ Od roku 1873 hospodářskou krizí sužovaná chudina šla za jakoukoli vidinou výdělků a zlato v Black Hills ho navzdory zákazu vlády slibovalo. Prezident se snažil nárůstu počtu zlatokopů v rezervaci

¹⁰⁰ ČERNÍK, *S tomahawkem proti mušketám...*, s. 261–262.

¹⁰¹ UTLEY, *Frontier Regulars...*, s. 246.

¹⁰² STINGL, s. 98.

¹⁰³ UTLEY, *Frontier Regulars...*, s. 244.

čelit vysláním nové expedice na jaře 1875. Expedice vedená podplukovníkem Richardem I. Dodgem a jeho 400 vojáků měla za úkol dostat prospektory za hranice rezervace a zamezit jejich návratu. Součástí výpravy byl i expertní tým geologů Waltera P. Jennyho, který měl nadobro potvrdit nebo vyvrátit Custerovy poznatky. Zprávy podplukovníka Dodge i Waltera P. Jennyho ale opět mluvily o nezměrném nerostném bohatství, které bylo podle geologů dokonce největším nalezištěm zlata na severozápadě.¹⁰⁴

Vláda tedy čelila jasnému problému. Zlato v pohoří očividně bylo a tisíce Američanů ho hodlaly získat. Indiáni se proti tomu logicky odvolávali na smlouvu s vládou z roku 1868, která jim vlastnictví území garantovala a usazování přistěhovalců zakazovala. Patovou situaci se pokoušel prezident vyřešit nabídkou odkoupení a vyjmutí Black Hills z území rezervace. V květnu byli vrchní náčelník Siouxů Rudý oblak s náčelníkem Bruléů Skvrnitým ohonem pozváni na jednání do Washingtonu. Zde jim byla předložena nabídka na odprodej pohoří vládě Spojených států. Vláda indiánům nabízela 6 milionů dolarů. To ale náčelníci, kteří dobře znali hodnotu půdy, odmítli. Byli ochotni prodat vládě Černé hory přesně za stonásobek původní nabídky, nebo za 100 milionů dolarů a slib, že bude vláda šatit a zbrojit následujících 7. generací Siouxů. To bylo pro vládu nepřijatelné a jednání skončilo. Ve snaze nadále vyjednávat byla v září svolána konference náčelníků a představitelů vlády do Fort Laramie. I toto jednání ale skončilo nezdarem, a to zejména kvůli resolutnímu odmítnutí nabídky zástupci náčelníků Šíleného koně a Sedícího býka, kteří byli považováni, za vůdce rebelujících indiánů žijících mimo území rezervace.¹⁰⁵

Podle slov amerického historika a spisovatele Charlese M. Robinsona, byl Sedící býk: „*Nejpřesvědčenější obhájce ideje svobodného života mimo svět bílých. Nehodlal přijmout život v rezervaci a ani nepřijal žádný z darů přicházející od americké vlády.*”¹⁰⁶ Byl náčelníkem siouxského kmene Hunkpapů, sídlícího mezi horním tokem řeky Missouri a pohořím Bighorn.

¹⁰⁴ OPATRŇY, *Velká siouxská válka*, s. 199–200.

¹⁰⁵ Tamtéž, s. 200–202.

¹⁰⁶ ROBINSON, Charles M., *A good year to die*, New York 1995, s. 30.

Již od mládí se zapojoval do bojů, proti největším nepřátelům svého kmene – Assiniboinům a Vraním indiánům. Společně se svými spojenci, Severními Čejeny a Arapahy, pravidelně podnikal výpravy proti svým nepřátelům, což byly pravděpodobně kořeny mezikmenové nenávisti, která poté během války zapříčinila spojenectví Vran, Šošonů a Assiniboinů s armádou Spojených států proti indiánům pod vedením Sedícího býka.¹⁰⁷ Již od mládí Sedící býk prokazoval vlastnictví hlavních lakotským ctností. Byl moudrým, statečným, silným a štědrým, což dokládají jeho vlastní slova vypovídající o jeho mládí: „*Když mi bylo deset, byl jsem už uznávaným lovcem. Lovil jsem hlavně bizoní telata a dával jsem je chudákům, kteří neměli koně. Považovali mě za vynikajícího muže.*“¹⁰⁸ Postupem času se z něj stal uznávaný válečník, který si svojí statečností vysloužil místo v nejelitnějších vojenských spolcích svého kmene, ze kterých byli zpravidla voleni pozdější kmenoví náčelníci. Tento osud čekal i Sedícího býka. Roku 1857 byl zvolen takzvanou Půlnoční společností, hunkpapskou kmenovou radou starších, za válečného náčelníka svého kmene a v roce 1864 dokonce za válečného náčelníka všech Hunkpapů.

Boj však nebyl jediný smysl života Sedícího býka. Stal se z něj také wičaša čakan, neboli nositel moudrosti, jehož schopností bylo podle náboženského učení Hunkpapů, založeného na uctívání přírody a jejích pochodů, i předpovídání budoucnosti. On sám se snažil všemi silami vést indiány k lepšímu životu. Podle slov jeho pamětníka Roberta High Eagle: „*V Sedícím býku bylo něco, co měli všichni rádi. Děti ho milovaly, protože k nim byl laskavý, ženy ho ctily pro jeho zájem o rodinu a umění řešit rodinné problémy, muži obdivovali jeho statečnost. Medicinmani jej měli rádi, protože věděli, že se mohou svěřit jeho vedení.*“¹⁰⁹ Lze říci, že kmen Hunkpapů byl pod jeho vedením v permanentní válce proti vládě USA. Od 60. let mohl s účastí Hunkpapů počítat každý kmen, snad jen s výjimkou zmíněných Vran nebo Šošonů, který vedl na severozápadě válku proti kolonistům. Nepřímo zasáhl i do války Rudého oblaka, kdy na sebe vázal vojenské jednotky svými útoky na Fort Union a Fort Bufford.

¹⁰⁷ UTLEY, *Kopí a štít...*, s. 16–20.

¹⁰⁸ Tamtéž, s. 23.

¹⁰⁹ Tamtéž, s. 52.

Proto byl také pozván k podpisu Laramijské smlouvy. Ta byla ale pro něj a jeho kmen jasným zklamáním. Smlouva byla totiž koncipována s ohledem na Rudého oblaka a jeho zájem o vyklizení Bozemanovy stezky. Rezervace, která na základě smlouvy vznikla, tudíž vůbec nezahrnovala tradiční loviště Hunkpapů, přes které měla být navíc se souhlasem náčelníků postavena železnice. Hunkpapa proto odmítl smlouvu podepsat a přestěhovat svůj lid do rezervace. S jeho názory se ztotožnila část tehdejších mladých bojovníků a tradicionalistů, která ho na svém sněmu v roce 1869 zvolila nejvyšším náčelníkem Siouxů, navzdory tomu, že tato hodnost byla na základě Laramijské smlouvy a souhlasu vlády Spojených států udělena Rudému oblaku. Od té doby Rudý oblak se svým spojencem Skvrnitým ohonem stáli vždy proti Sedícímu býku.¹¹⁰

Vláda došla k závěru, že dohoda o prodeji Black Hills není možná. Vojenské kruhy navíc nadále volaly po tvrdém postupu proti indiánům, kteří podle nich svými nájezdy sami smlouvu z roku 1868 porušili, a tudíž jí vláda nemusela být vázána. K situaci přispěla také změna vrchního komisaře Úřadu pro indiánské záležitosti, kde byl vyměněn urputný zastánce indiánských práv, poloviční indián Elyah Parker, který byl nahrazen Edwardem Smithem, jenž Parkerovu náklonnost k indiánům rozhodně nesdílel.¹¹¹ Situace vyústila v tajnou noční schůzi v Bílém domě, kde se 3. listopadu 1875 sešly politické špičky a zástupci armády. Byl tu prezident Grant, ministr války William Belknap, ministr vnitra Zachary Chandler, komisař Úřadu pro indiánské záležitosti Edward Smith a generálové Sheridan a Crook. Výsledkem jednání bylo memorandum z 9. listopadu, které oznamovalo, že vláda stahuje vojenské jednotky chránící Black Hills před zlatokopy. Vláda navíc v memorandu pověřila armádu provedením zimního tažení s cílem zatlačit vzbouřenecké skupiny indiánů zpět do rezervace.¹¹² Na základě nařízení komisaře Smitha měli být za nepřátele označeni všichni indiáni, kteří se do 31. ledna 1876 nevrátili do rezervací. Heroickým výkonem bylo ale už jen to, že v těchto zimních měsících rezervační agenti dokázali toto memorandum dodat všem skupinám indiánů včas,

¹¹⁰ UTLEY, *Kopí a štít...*, s. 66–118.

¹¹¹ OPATRŇÝ, *Velká siouxska válka*, s. 202.

¹¹² ROBINSON, *A good year to die*, s. 41.

natož aby se jím indiáni stihli řídit. Do rezervací se tudíž téměř nikdo nedostavil. Pravdou ale je, že skupiny koncentrující se kolem Sedícího býka přijetí vládních podmínek ani nezamýšlely. 1. února 1876 byl proto generál Sheridan pověřen naplánováním a uskutečněním velkého zimního tažení, zaměřeného zejména proti osobě Sedícího býka.¹¹³

¹¹³ UTLEY, *Frontier Regulars...*, s. 246–248.

První fáze války

Generál Sheridan přikládal velikou důležitost tomu, aby kampaň proběhla ještě v zimních měsících. Domníval se totiž, že s příchodem jara se indiánské skupiny rozejdou na lov, a armáda už nebude mít šanci je všechny dostihnout.¹¹⁴ Proti této do značné míry logické teorii se však postavila většina důstojníků pověřených výkonem kampaně.

Provedení akce bylo svěřeno velitelům vojenského okrsku Dakota – Alfredu Terrymu, a okrsku Platte – Georgi Crookovi. Oba velitelé byli jistě jedni z nejpozoruhodnějších postav celé historie armády Spojených států. Generál Alfred Terry sice ani ne tak svými vojenskými úspěchy, i když jich také řadu zaznamenal, ale hlavně svojí osobností. Terry totiž pocházel z velmi vážené a bohaté právnícké rodiny v Connecticutu a sám také práva vystudoval. S vypuknutím občanské války se ale dal do služeb armády, ve které již zůstal natrvalo. Byl patrně tím nejvzdělanějším důstojníkem v armádě, což dokládá jeho obliba četby děl klasických řeckých a římských autorů, které četl v originále. Terry totiž kromě angličtiny plynne hovořil také francouzsky, latinsky a starořecky. Oproti tomu Georg Crook byl rozený voják, který své kvality prokázal nejen v občanské válce, kde se například společně se Sheridanem podílel na tažení údolím Shenandoah, ale také během bojů proti arizonským Apačům legendárního Geronima. Jeho nadprůměrné schopnosti byly bohužel zamlženy jeho častou náladovostí a extrémní excentričností. Navzdory všem svým akcím proti indiánům byl jimi Crook všeobecně uznáván a považován za přímého a do značné míry ohleduplného člověka, který si zasluhoval respekt.¹¹⁵

Terry neschvaloval tažení v zimních měsících z prostého důvodu. Vojáci by prodíráním se vysokými závějemi patrně ztratili všechnu sílu ještě dávno před střetem s protivníkem. 8. února 1876 bylo navíc pomocí zvěďů z řad spřátelených indiánů zjištěno, že Sedící býk opustil své tradiční zimoviště na Little Missouri a přesunul se na horní tok Powder River. Tím pádem se jeho tábor nacházel

¹¹⁴ UTLEY, *Frontier regulars...*, s. 248.

¹¹⁵ FELTON, Mark, *Today is a good day for fight: the Indians wars and the conquest of the West*, Stroud 2009, s. 106.

o 300 kilometrů dál, než Sheridanův štáb původně předpokládal, a Terryho vojáci tedy neměli šanci se k němu bez větších problémů byt' jen přiblížit. Terry mu nezbývalo nic jiného, než Sheridana zpravit o tom, že zimní tažení pro něj nepřichází v úvahu a bude muset počkat na jarní počasí.¹¹⁶ Crook oproti tomu ukázal větší odhodlání. Ve wyomingské pevnosti Fort Fetterman dal dohromady kolonu o tisíci mužích a 1. března vyrazil na severozápad do údolí Powder River. Výprava byla oficiálně pod velením plukovníka Josepha J. Reynoldse, ale faktická přítomnost Crooka napovídala o něčem jiném. Vojáci se během své cesty za nepřítelem museli vypořádávat s extrémními podmínkami, kdy hladina teploměru klesla na -30 °C, což mělo za následek omrzliny u mužstva nebo smrt tažného dobytka.¹¹⁷

Dne 16. března 1876 Crookovi indiánští stopaři narazili na stopy indiánů a brzy nato objevili celou vesnici. Domnívali se, že se jedná o vesnici Oglalů pod vedením Šíleného koně, ale ve skutečnosti to byla čejenská vesnice náčelníků Dvou měsíců a Dřevěné nohy. Útokem na vesnici byl pověřen plukovník Reynolds, který zvolil taktiku náhlého přepadu za svítání. Akce, během které se podařilo ukořistit na 700 indiánských koní, byla ale nadále vedena tak diletantským způsobem, že většina indiánů přešla brzy do protiofenzívy a donutila plukovníkovi muže ustoupit tak rychle, že nestihli posbírat ani své mrtvé a raněné. Během noci byli poté vojáci dokonce okradeni o jimi dříve zcizené koně a zásoby.¹¹⁸ Když se Reynolds 18. března v ranních hodinách vrátil do vojenského ležení, byl Crook jeho selháním tak rozzuřen, že mu vyhrožoval dokonce vojenským soudem a okamžitě ho zbavil velení, načež obrátil kolonu a zamířil zpět do Fort Fetterman.¹¹⁹

Indiáni prožívající do té doby klidnou zimu ve svých táborech byli vytrženi z letargie příchodem zpráv o osudu vesnice náčelníků Dřevěné nohy a Dvou měsíců, kteří našli se svými lidmi útočiště u Oglalů Šíleného koně. Jejich svědectví o útoku zapůsobila na oglalského náčelníka natolik, že odjel za

¹¹⁶ ROBINSON, s. 46.

¹¹⁷ ČERNÍK, *S tomahawkem proti mušketám...*, s. 264.

¹¹⁸ OPATRŇÝ, *Velká siouxska válka*, s. 211–215.

¹¹⁹ UTLEY, *Frontier Regulars...*, s. 251.

Sedícím býkem na Tongue River, kam byl svolán velký náčelnický koncil. Zde ve svém plamenném proslovu Sedící býk označil indiány za: „*Ostrov v moři bílých, který musí držet pohromadě, jinak bude od bílých přichozích, kteří chtějí jen válku, do jednoho zničen,*“¹²⁰ a přesvědčil náčelníky, aby se spojili pod jeho vedením ve společném postupu proti vojákům. Bezprostředně po koncilu byla vesnice Hukpapů Sedícího býka posílána o příslušníky kmenů Minneconjouů, Oglalů a Čejenů, a další stále přicházeli. Prakticky ze dne na den se vyšplhala velikost této vesnice na úctyhodných 1 600 lidí.

Sheridan mezitím ve svém štábu v Chicagu připravoval nové tažení. V plánu počítal opět s osvědčenou postavou George Crooka, který měl se svými muži vyrazit z Fort Fettermanu na sever k Tongue River. Další úlohu měl v jeho plánu sehrát plukovník John Gibbon, velitel montanské pevnosti Fort Ellis, jehož úkolem bylo zamířit se svým proudem na západ do stejných míst jako Crook. Pro třetí proud byla připravena klíčová úloha. Měl vyrazit z Dakoty z pevnosti Fort Abraham Lincoln a udeřit na indiány unikající před Gibbonem a Crookem. Velitelem proudu neměl být nikdo jiný než Sheridanův oblíbenec, podplukovník George Armstrong Custer.¹²¹

Sám Custer je bezpochyby nejznámější osobností tohoto konfliktu a dodnes velice kontroverzní postavou amerických dějin. Již od mládí byl takovým, jakého si ho pamatují dějiny dodnes. Ohijský rodák své okolí udivoval svou neobyčejnou fyzickou kondicí získanou pravidelnou jízdou na koni a lovem. Měl velký zájem o historii, a to zejména o tu vojenskou. Od dětství pročítal válečné romány a životopisy vojevůdců a toužil vystudovat vojenskou akademii ve West Pointu. Snaha absolvovat West Point nebyla podložena pouze mladickým sentimentem. West Point byla nejlukrativnější škola ve státech. Nejenže nabízela studentům příspěvky ve výši 28 dolarů týdně, ale navíc byla zaměřena na studium fyziky, balistiky a stavebního inženýrství. Mnozí absolventi tudíž získali uplatnění nejen v armádě, ale také na velice dobře placených místech inženýrů u železničních společností.¹²² Custerovi se skutečně díky

¹²⁰ ROBINSON, s. 88.

¹²¹ ČERNÍK, *S tomahawkem proti mušketám...*, s. 265.

¹²² OPATRŇÝ, *Velká siouxska válka*, s. 109.

známosti jeho otce Emanuela se senátorem Johnem Wirtem podařilo na akademii dostat. Jeho studium bylo kontroverzní stejně jako on sám. Co se týká studijních úspěchů, byl velice podprůměrným žákem, na druhou stranu nikdo se mu nedokázal vyrovnat v jízdě na koni, šermu, nebo střelbě. Navíc trpěl problémem s uznáváním autorit, za což byl málem vyhozen. Nakonec se ale Custerovi podařilo roku 1861 získat diplom.¹²³ Z akademie zamířil rovnou jako poručík na potomackou frontu, kde se stihl zúčastnit ústupu unijních jednotek od Bull Run. Jako důstojník jezdeckta sloužil postupně pod generály McClellanem, Burnsidem, Hookerem a Pleasontonem a nutno přiznat, že až na Ambrose Burnside, který ho přehlížel, všechny své nadřízené velice zaujal svojí statečností a schopností vyhodnocovat správně válečné situace. Stoupal proto po hodnostním žebříčku rychleji než ostatní. V roce 1863 měla Unie nedostatek mladých a schopných vysokých důstojníků, a tak přišla řada na Custer. 28. června byl Custer povýšen na brigádního generála, a to ve svých 23 letech jako historicky nejmladší člověk, který této hodnosti v Americe dosáhl.¹²⁴ Ve své hodnosti generála zasáhl do důležitých bitev, jako byly Gettysburg nebo Cemetery Ridge. Roku 1864 byly jezdecké sbory potomacké armády převeleny pod generála Sheridana, který stejně jako jeho předchůdci musel ocenit schopnosti „chlapeckého generála“. Z této doby pramenila jeho náklonnost k Custerovi, o čemž nejlépe vypovídá dopis zaslaný Sheridanem Custerově manželce Elizabeth, přiložený ke stolku, na kterém podepsal generál Edward Lee svoji kapitulaci, a který Sheridan pro Custeru zakoupil. V dopise Sheridan napsal: „*Dovolte mi to říci, madame, že sotva existuje v naší armádě muž, který k tomuto kýženému výsledku přispěl víc, než Váš manžel.*“¹²⁵ Po válce čekalo Custeru zklamání v podobě degradace do hodnosti kapitána a převelení do Texasu, kde měl dohlížet na „rekonstrukci“ jihu. Custer byl poté zásluhou Sheridana v roce 1867 převelen do Kansasu v hodnosti podplukovníka k 7. jízdnímu pluku. 7. kavalérie se pod jeho vedením stala jedním z nejelitnějších vojenských uskupení na západě. I přes tvrdý dril, který u pluku

¹²³ DAVIS, ROSA, s. 126.

¹²⁴ OPATRŇÝ, *Velká siouxska válka*, s. 112–113.

¹²⁵ Tamtéž, s. 119.

panoval, byl Custer u mužstva takřka milován a vojáci pro něj byli ochotni udělat téměř cokoliv. Jinak tomu však bylo u důstojnického sboru. Tady podplukovníka považovali za člověka, který honbě za slávou obětuje vše. Neposkytnutí pomoci majoru Elliotovi a jeho mužům během tažení na Washitě tuto domněnku jen potvrdilo a rozdělilo důstojnický sbor pluku na ty, kteří by pro Custeru dýchali, a na ty, kteří ho bytostně nesnášeli. Druhá skupina se soustřeďovala kolem osoby staršího kapitána Fredericka W. Benteena.¹²⁶

Sheridan ve svém plánu počítal s Custerovou osobou na postu velitele dakotské kolony. Vrchní státní představitelé měli ale jiný názor. Podplukovník se totiž při své návštěvě New Yorku sešel se svým starým přítelem, který shodou okolností pracoval jako redaktor New York Herald. Custer se během schůzky velice neopatrně vyjádřil o obchodních praktikách agentů v rezervacích a navíc označil jako přímého viníka ministra války Belknapa. Hned po uveřejnění článku se rozběhl s Custerem velký proces a s velitelem 7. kavalerie to vypadalo zle. Sám prezident Grant jako dobrý přítel Belknapa požadoval okamžitý vyhazov Custeru z armády, ale proti tomu se postavili Custerovi největší zastánci, generálové Sheridan a Sherman. Custer nebyl tedy zbaven hodnosti a zůstal v čele svého pluku, ale aby byl jmenován velitelem tak důležité operace, bylo nemyslitelné. Velitelem dakotské expedice byl proto jmenován generál Terry.¹²⁷

Po určení velitele kolony zbýval ještě jeden velice důležitý problém. Do vojenských pevností totiž docházely zprávy od rezervačních agentů, kteří hlásili veliký odliv mladých indiánských bojovníků. Podle jejich nejpřesnějších odhadů mělo rezervaci Rudého oblaka opustit 1 400 bojovníků na koních a v plné zbroji a rezervaci Skvrnitého ohonu na 400 bojovníků.¹²⁸ Síla nepřítele tím rapidně vzrůstala, a bylo tudíž o to důležitější nepřítele porazit co nejdříve.

Přípravy byly dokončeny a kolony se mohly dát do pohybu. Jako první vyrazila 17. května z pevnosti Abraham Lincoln v Dakotě za zvuku plukovní hymny Garry Owen expedice Alfreda Terryho. Kolona, tvořena 12 švadronami

¹²⁶ ROBINSON, s. 34.

¹²⁷ UTLEY, *Frontier Regulars...*, s. 252.

¹²⁸ OPATRŇÝ, *Velká siouxska válka*, s. 223.

7. kavalerie, 3 rotami pěšího pluku, bateriemi Gatlingových kulometů a zvědy indiánského kmene Vran a Arikarů, vyrazila v celkovém počtu 925 mužů k soutoku Powder River a Yellowstone. Druhý vyrazil do pole 29. května generál Crook se svými 1 310 muži z řad 3. a 2. kavalerie pod vedením William B. Roaylla, doplněné o 6 rot 4. a 9. pěšího pluku majora Alexandera Chamberse, ke kterým se přidalo 260 Vraních indiánů a Šošonů. Crook zamířil z Fort Fetterman na sever k Tongue. Třetí proud vedený plukovníkem Gibbonem vyrazil z Fort Ellis také 29. května a razil si cestu podél toku Yellowstone v síle 6 rot 7. pěšího pluku a 4 setnin kavalerie, což bylo dohromady 400 mužů.¹²⁹

Dakotská výprava na své cestě podél toku horní Missouri nezaznamenala žádnou nepřátelskou aktivitu. Custer si dokonce do svého deníku poznamenal: „*Mimo veškerou pochybnost jsme ověřili, že všechny pověsti o velkém počtu indiánů v této oblasti nejsou ničím jiným než čirou pitomostí. Tady nebyl nikdo aspoň půl roku, dokonce ani nějaká malá lovecká tlupa.*“¹³⁰ Bez problému tudíž 9. června dospěli do míst, kde se vlévá do Yellowstone Powder River. Tady na ně již čekal plukovník Gibbon a parníky Josephine a Far West. Na dosavadním hladkém průběhu akce byla zarážející jedna věc. Generál Crook tu nebyl a nikde po něm nebyla ani stopa.

Rosebud

Crookovo putování zprvu nepoukazovalo na možné budoucí potíže. Stopy indiánské aktivity na jeho cestě skutečně byly, ale sami indiáni se nesnažili nikterak skrývat svoji přítomnost. Docházelo k menším přestřelkám, jejichž oběťmi byl ale zpravidla jen tažný dobytek. Crook o svém úspěchu nepochyboval. Znal dobře sílu a odvalu svého protivníka, ale také dobře věděl o indiánské slabině – netrpělivosti. Podle jeho domněnky stačilo tažení zaměřit primárně jen na materiální základnu indiánů. O Siouxích a Čejenech totiž říkal, že na rozdíl od pouštních Apačů, kteří bojovali pouze za svobodný život, protože nikdy nevlastnili velké bohatství v podobě koní a zboží, si Siouxové a Čejeni na svém bohatství velice potrpí „*a jeho ztráta pro ně může být*

¹²⁹ ČERNÍK, *S tomahawkem proti mušketám...*, s. 265.

¹³⁰ OPATRŇÝ, *Velká siouxska válka*, s. 237.

zdrucující“.¹³¹ Jak se později ukázalo, byla tato teorie velice blízko skutečnosti. Generálové ale nepočítali s jiným faktorem. I přes zprávy z agencí v rezervacích, které hlásily neustávající odchod mladých bojovníků s cílem připojit se k Sedícímu býkovi, počítala armáda se silou nepřítele rovnající se několika stům, maximálně tisíci bojovníků. Oproti tomu vesnice Sedícího býka měla podle pozdějších svědectví už v době, než se k ní připojil Šílený kuň s dalšími náčelníky, až 1 500 bojovníků. Navíc do jeho vesnice ve Vlčích horách stále přicházeli další bojovníci, aby oslavili ve vesnici tohoto svatého muže nejdůležitější indiánský svátek roku, Tanec slunce.¹³²

Tanec slunce byl bezpochyby každoročním vyvrcholením indiánského náboženství. Během této události konané vždy v půli června se oslavovalo splynutí fyzické i duchovní síly s přírodními aspekty země. Slavnost trvající až 4 dny měla několik fází, z nichž patrně nejdůležitější a nejzajímavější byla ta závěrečná. Během ní totiž bojovníci a hlavní představitelé kmene přinášeli oběti slunci a velkému stvořiteli Wakan Tankovi. Oběť se stvořiteli nabízela tak, že se účastník záměrně poranil, a tančil pak s tváří obrácenou ke slunci až do úplného vyčerpání. Zranění mělo několik úrovní. Od obyčejného zranění, kdy si účastník na pažích udělal několik řezných ran, do kterých vložil kousky dřeva, aby zamezil jejich uzavření, až po propichování prsních svalů, kterými se provlékly kožené řemeny, za které byl pak aktér vytažen a připevněn ke kůlu, kde visel, dokud svaly nebo kožené řemeny nepovolily a on nespadl.¹³³

Tanec slunce s obětním obřadem vykonal jako každoročně i Sedící býk. Tentokrát se však stalo něco pozoruhodného. Poranil si obě paže a poté tancoval údajně celých 48 hodin, než upadl do bezvědomí. Když nabral vědomí, pravil, že nahlédl do budoucnosti. „*Spatřil jsem, bratři, ve snu stovky bílých jezdců. Vojáky provázeli zrádci – indiánští zvědové. Bělochů bylo mnoho. Nespočetně. Ale uviděl jsem, bratři – všichni, do jednoho v boji s námi zahynou.*“¹³⁴ O odhodlání, které tím v bojovnících probudil, se měl brzy přesvědčit i Crook.

¹³¹ ROBINSON, s. 119.

¹³² UTLEY, *Frontier Regulars...*, s. 254.

¹³³ PROCHÁZKA, Petr, *Indiánská kniha mrtvých*, Praha 2004, s. 190–249.

¹³⁴ STINGL, s. 104.

Crookova kolona dosáhla bez potíží řeky Rosebud, kterou 16. června překročila. Již brzy našli indiánští zvědi stopy po velké skupině indiánů, které je dovedly až k indiánské vesnici. Jejím náčelníkem nebyl nikdo jiný než Šílený kůň. Náčelník o Crookovi dobře věděl a rozhodl se zaútočit dříve než vojáci. Vraní indiáni samozřejmě přinesli zprávy o přítomnosti indiánů, ale málokdo věřil, že indiáni zaútočí. Jedním z mála realistů byl kapitán kavaleristů Sutorius, který před spánkem prohlásil: „*Zítرا budeme bojovat, věřte mým slovům – cítím to ve vzduchu.*“¹³⁵ V ranních hodinách 17. června Šílený kůň se svými bojovníky nečekaně zaútočil na Crookův tábor na břehu řeky s takovou razancí, že Crook nestačil ani zformovat muže k obraně. Vydal sice povely, aby plukovník kavalerie William B. Royall obsadil nedaleký pahorek a kapitán Guy V. Henry se 4 setninami kavalerie zamezil indiánům v obsazení hřebene po Crookově boku chránící vojenský týl, ale nápor indiánů byl tak silný, že byli takřka okamžitě zatlačeni na samý okraj pozic.¹³⁶ Protiútok nepřicházel vůbec v úvahu. Šílený kůň navíc zvolil správnou taktiku. Vytvořil ze svých bojovníků linii několik kilometrů dlouhou, což mělo za následek, že vojenské těleso se rozpadlo na menší samostatné skupinky, o kterých neměl Crook ve zmatku, který všude panoval, žádný přehled. Sám situaci později popsal: „*Zakrátko byli nepřátelé zdánlivě všude. Spěchal jsem na skalisko nedaleko místa, kde jsme zastavili, abych získal přehled, zamýšleje přijmout rozhodnutí, až se seznámím přesně se situací.*“¹³⁷ Jeho akce ale pro něj bohužel skončila tak, že brzy velel pouze těm, kteří ho na zmiňované skalisko doprovázeli. Crook byl navíc stále pevně přesvědčen, že situaci jednoduše vyřeší tak, že pošle kapitána Ansona Millse a jeho setniny A, E, I a M údolím Rosebudu po proudu řeky k vesnici, na kterou zaútočí. Domníval se, že tak indiány přiměje se stáhnout. Naštěstí kapitán Mills neuposlechl rozkaz svého velitele a zůstal na svých obranných pozicích, což bylo rozhodně správné. Vesnice byla sice od bojiště vzdálená sotva 10 mil, ale indiáni by pravděpodobně odlivu většího počtu vojáků využili k ještě silnějšímu náporu

¹³⁵ ROBINSON, s. 139.

¹³⁶ GREEN, Jerome A., *Battles and Skirmishes of the Great Sioux War, 1876–1877*, Norman 1993, s. 28.

¹³⁷ OPATRŇÝ, *Velká siouxska válka*, s. 231.

a Crookův konec by tak byl zpečetěn.¹³⁸ Od rychlé a definitivní porážky Crooka zachránily pouze dvě věci – jeho indiánští spojenci z řad Vran a Šošonů a dlouhý čas, který si střet vyžádal. Šest hodin trvající bitva byla pro indiánskou trpělivost moc velkým soustem, a tak začali brzy navzdory rozkazům Šíleného koně bojiště opouštět a vracet se do vesnice. Toho Crook využil, zkonsolidoval své síly a zbytky útočících indiánů odrazil. Odchod indiánů posloužil Crookovi ještě k jedné věci. Sám až do smrti prohlašoval, že bitva u Rosebudu byla jeho vítězstvím, protože donutil indiány ustoupit. Pravda byla ale taková, že to byla porážka, která navíc do značné míry ovlivnila výsledek Custerovy bitvy u Little Bighornu. Crook se poté se svými muži stáhl do zásobovacího tábora na Goose Creeku, odkud zažádal do Fort Fetterman pro posily. Celý měsíc tu poté strávil budováním opevnění. Indiáni Šíleného koně mezitím rozbili tábor a přestěhovali se k indiánům Sedícího býka, kteří své tábořiště přestěhovali do údolí Little Bighornu.¹³⁹

Little Bighorn

Poté, co se sešli Gibbon, Custer a Terry na Yellowstone, nastala akutní potřeba zisku nových informací. Bylo rozhodnuto, že Terry, Custer a Gibbon zůstanou na parníku Far West a v jeho okolí, zatímco major Marcus A. Reno prozkoumá se 6 setninami 7. kavalerie tok Powder River a údolí Tongue. Tady Reno narazil na stopy kolony Sedícího býka, po kterých se vydal až na Rosebud. Poté co se vrátil, musel zaraženě čelit zuřivé kritice Alfreda Terryho, který Renovi vyčítal neuposlechnutí přímého rozkazu, které možná zapříčinilo to, že byla jejich přítomnost na Yellowstone prozrazena. Reno naštěstí přinesl také zprávy o tom, že se indiáni přesunuli do údolí Little Bighornu, a tak mohl Terry s důstojníky vypracovat plán útoku.¹⁴⁰

21. června se ve večerních hodinách na palubě parníku Far West konala závěrečná porada důstojníků. Byl na ní přítomen generál Terry, který schůzi řídil, plukovník Gibbon, podplukovník Custer a major Brisbin. Terryho plán byl následovný. Custer se 7. kavalerií zamíří směrem na horní Rosebud a poté na

¹³⁸ GREEN, *Battles and Skirmishes of the Great Sioux War...*, s. 37–38.

¹³⁹ OPATRŇY, *Velká siouxska váleka*, s. 231–234.

¹⁴⁰ ROBINSON, s. 160.

jeho horním toku přejde k Little Bighornu. Bylo důležité přejít od Rosebudu k Little Bighornu co nejdále od jeho ústí, aby se Gibbon s Terryem mezitím stihli přepravit na Far Westu proti proudu Yellowstone na soutok s Bighornem, odkud měli pochodovat k Little Bighornu. Společný útok byl s ohledem na pomalý přesun Gibbonových pěšáků určen na 26. červen. Byla to strategie „kladiva a kovadliny“, přičemž Custer měl útokem svých 647 mužů, zahrnujících kromě vojáků a indiánů i 15 civilistů z řad novinářů a Custerovy rodiny, vytlačit indiány na sever přímo do náruče mužů generála Terryho a plukovníka Gibbona. Odpor indiánů byl nepravděpodobný, protože se počítalo s tím, že veškeré indiánské skupiny, které mohly Sedícímu býkovi pomoci, byly na Rosebudu zpacifikovány Crookem.¹⁴¹ Na poradě vyvstanula jiná obava. Custer všichni dobře znali, a tak o něm panovalo podezření, že nedodrží smluvený postup a zaútočí na vesnici předčasně, bez pomoci ostatních jednotek. To by se mu mohlo stát osudným. Aby byl jeho pluk posílen, chtěl Terry dát Custerovi k ruce majora Brisbina se 4 setninami kavalerie a baterií Gatlingových děl. To ale podplukovník odmítl s tím, že by to bylo zbytečné a zdržovalo to jeho postup. Obavy o Custeru přinutily po skončení schůze plukovníka Gibbona vyběhnout za odcházejícím podplukovníkem a zavolat na něj: „*Custře, nebud' hladovej. Čekej na nás!*“ Na což prý Custer dvojsmyslně odpověděl: „*Ne, nebudu.*“¹⁴²

Custerova kolona vyrazila 22. června v dopoledních hodinách proti proudu Rosebud. Již druhý den Custerovi stopaři objevili široký pruh stop indiánů mířících k Little Bighornu. Podle odhadů Vraních indiánů se mohlo jednat až o 3 000 indiánů, což byla skutečně pravda, protože stopy patřily vesnici Sedícího býka, která se touto stezkou přesunula po Tanci slunce z Vlčích hor k Little Bighornu. Co nepoznali bylo to, že se jednalo o dva různě staré typy stop, protože touto samou cestou se po bitvě s Crookem přemístil na Little Bighorn i Šílený kůň se svými válečníky.¹⁴³ Co si ale Custer uvědomoval velice

¹⁴¹ OPATRŇY, Josef, *Konec syna jitřní hvězdy: poslední bitva generála Custeru u Little Bighornu*, Praha 1994, s. 37.

¹⁴² ČERNÍK, *S tomahawkem proti mušketám...*, s. 270.

¹⁴³ ČERNÍK, *S tomahawkem proti mušketám...*, s. 271.

dobře, bylo to, že odbočil k Little Bighornu dříve než předpokládal, a to znamenalo dvě věci. Jednak že srážka proběhne více na sever, ale hlavně že Custer bude v jejím místě určitě dříve, než tam dorazí Gibbon. To se také stalo. Custer dorazil na místo zvané Vraní vrch, vzdálené 18 mil od indiánské vesnice 25. června.¹⁴⁴ Měl dvě možnosti. Držet se pokynů Terryho, vyhledat úkryt a počkat do následujícího dne, přičemž by riskoval odhalení vojáků a následné rozprchnutí nepřítelů. Druhou možností byl okamžitý útok. Dilema nakonec vyřešila náhoda. Custerův konvoj s proviantem totiž během cesty náročným terénem ztratil jednu bednu sucharů. Když se o tom příslušný důstojník dozvěděl, okamžitě vyslal skupinu, aby bednu našla a přinesla zpět, aby ji náhodou nenašel nepřítel. Bohužel pro Custeru, když vojáci bednu našli, už u ní stála skupina tří indiánů a dobývala se dovnitř. Vojáci se pokusili indiány zastřelit, ale dva stihli uniknout a zamířit do vesnice ve snaze informovat ostatní. Custer byl tudíž prozrazen a musel okamžitě jednat.¹⁴⁵

Custer se rozhodl zaútočit. Ne všichni ale sdíleli jeho názor. Stopaři, ať už Vrány nebo jejich bílí velitelé Varnum a Mitch Boeyra Custeru od útoku zrazovali. Boyer dokonce řekl: „[vesnice] *Je příliš veliká. Příliš veliká na to, abyste se s ní vypořádali. Tam dole jsou tisíce a tisíce Siouxů a Čejenů.*“¹⁴⁶ Custer i přesto na útoku trval. Jeho prvním krokem bylo rozdělení pluku na 3 prapory. Kapitán Benteen dostal na starost setniny H, D a K o velikosti 115 mužů s cílem prozkoumat přilehlá návrší Little Bighornu a zjistit, jestli tam není cesta, kterou by mohli indiáni uniknout. Majoru Renovi bylo svěřeno 175 mužů setnin M, A a G, zatímco Custer si ponechal 210 mužů ze setnin C, E, F, I a L, ve kterých se nacházel i jeho bratr Thomas, švagr Calhoun a synovec Reed. Společně s Renem měl pokračovat svahem podél dnešního Custer Creeku až k Little Bighornu. Zbývající setnina B zůstala pod velením poručíka McDougalla jako ochrana zásobovacího trénu. Před polednem kolona kavalerie v plném trysku vyrazila.¹⁴⁷

¹⁴⁴ UTLEY, *Frontier Regulars...*, s. 258.

¹⁴⁵ ROBINSON, s. 174.

¹⁴⁶ GREEN, s. 45.

¹⁴⁷ ČERNÍK, *S tomahawkem proti mušketám...*, s. 272.

Muži kapitána Benteena zamířili do údolí Custer Creeku, zatímco Reno a Custer jeli podél potoka Little Bighornu přímo k vesnici (viz příloha č. 2). Přesně ve 14:15 se Reno s Custerem zastavili 14 kilometrů před vesnicí s cílem ujasnit následující postup. Reno měl překročit na levý břeh říčky a zaútočit přímo na jižní část vesnice. Custer mezitím hodlal postupovat na sever po hřebeni nad údolím a zaútočit na severní okraj vesnice, který podle něj měl být v tu chvíli zcela bez válečníků, protože ty měl na sebe vázat útočící Reno na jižním konci. Poté se skupiny rozdělily a každá zamířila svým směrem.¹⁴⁸

Reno několik minut po třetí hodině překročil řeku a zamířil k vesnici. Teprve 2 míle před vesnicí si uvědomil, že indiánské hemžení, které z dálky pokládal za pokusy indiánů o útěk, je ve skutečnosti protiútok. Z vesnice se proti Renovi vyrojilo na 500 bojovníků. Reno věděl, že jediné, co mu zbývá s ohledem na stav jeho koní, kteří posledních několik mil jeli tryskem a byli tudíž již naprosto vyčerpaní, bylo sesednout a zaujmout bojové postavení, ze kterého poté zahájil palbu na přibližujícího se nepřítel. Boj majora Rena byl od začátku ztracený. Byl rychle zatlačen do obranných pozic v nedalekém lesíku, odkud byl ale také brzy vyhnán. Reno byl v prvních chvílích střetnutí rozhodnut hájit pozice stůj co stůj, což dokládá i jeho rozkaz střílet dezertéry unikající k řece. S postupujícím tlakem však sám vydal rozkaz: „*Kdo se chce zachránit, mne následuj!*“¹⁴⁹ Jeho ústup se ale nikterak nelišil od bezhlavého útěku. Vojáci se buď na koních, nebo po svých snažili dostat na „bezpečný“ druhý břeh řeky. Velká část mužů ale zemřela přímo v korytě řeky, ze kterého se nebyli kvůli příkrým břehům schopni dostat. Ti šťastnější, kteří se na břeh dostali, mohli z posledních sil šplhat na pahorek stojící nad řekou, kde se posléze opevnili. Ti méně šťastní byli odsouzeni k strašné smrti mučením z rukou indiánských žen a dětí.¹⁵⁰ Boj Renových tří setnin trval zhruba 45 minut. Renovu srážku s indiány viděl Custer ještě z vrcholu hřebene, přičemž také poprvé spatřil ohromnou rozlohu vesnice. Vyslal proto svého osobního trumpetistu s akutním rozkazem pro kapitána Benteena a poručíka McDougalla, kteří měli okamžitě

¹⁴⁸ OPATRŇY, *Konec syna jitřní hvězdy*, s. 116–125.

¹⁴⁹ Tamtéž, s. 131.

¹⁵⁰ ČERNÍK, *S tomahawkem proti mušketám*, s. 273.

přispěchat s pomocí. Když trumpetista odjížděl splnit rozkaz, netušil, že je jedním z posledních, kdo vidí Custer a jeho muži ještě mezi živými.¹⁵¹

Kapitán Benteen od samého počátku svého úkolu nepochyboval o jeho zbytečnosti. Strmé srázy a propasti vylučovaly jakékoliv možnosti indiánského útěku právě tímto údolím. Nakonec se pod vlivem rad svých vojenských veteránů po dvou hodinách pochodu rozhodl obrátit směr a vrátil se na hlavní stezku s cílem pomoci Custerovým mužům.¹⁵² Na své cestě se Benteen kolem čtvrt páté srazil s Custerovým trubačem Martinem, který mu předal podplukovníkův vzkaz. Kapitán od něj vzkaz převzal a poslal ho pryč. Sám poté zamířil ve směru střelby, která ho dovedla až k Renovu pahorku. Bylo chvíli po čtvrt na pět.¹⁵³

Tady byla situace skutečně bídná. 91 majorových přeživších se tu pokoušelo využít klidu, který kolem půl páté odpolední nastal k hloubení zákopů a vytváření opevnění, k čemuž používali všeho, co bylo po ruce, včetně mrtvol koní a spolubojovníků.¹⁵⁴ Vojáci už vypotřebovali i všechny zásoby munice. Příchod mužů pod Benteenovým vedením pro ně byl tedy doslova spásou shůry. V půl šesté navíc dorazila k pahorku další pomoc v podobě zásobovacího konvoje poručíka McDougalla.¹⁵⁵ Poté co se situace v opevnění uklidnila, první starostí vojáků i důstojníků bylo, co se stalo s jejich velitelem. Naposledy ho viděli na vrcholu hřebenu krátce před srážkou před indiánskou vesnicí. Navzdory Renovým rozkazům se většina důstojníků rozhodla hledat Custerovu jednotku.¹⁵⁶ Benteen se v čele svých mužů doprovázených majorovými muži vedenými Renovým pobočníkem Weirem po půl šesté vydal po hřebeni na sever. Když ale vojáci dorazili na místo, odkud bylo viděno návrší, které vstoupilo do historie pod názvem The Last Stand, poznali marnost svého snažení. Weir později napsal: *„Když jsme se dostali na vrchol hřebenu, viděli jsme množství indiánů, jezdících sem a tam a pálicích na předměty na zemi... Střelba byla dost hlasitá na to, aby ji slyšela celá kolona...poznal jsem, že všichni*

¹⁵¹ GREEN, s. 150.

¹⁵² OPATRŇY, *Velká siouxská válka*, s. 253.

¹⁵³ ČERNÍK, *S tomahawkem proti mušketám...*, s. 274.

¹⁵⁴ Tamtéž, s. 274.

¹⁵⁵ OPATRŇY, *Konec syna jitřní hvězdy...*, s. 167.

¹⁵⁶ GREEN, s. 50.

*muži museli být zabiti...*¹⁵⁷ Poté se všichni vrátili zpět na pahorek, kde pokračovali ve zdokonalování zákopů. Druhý den za rozbřesku udeřilo proti třem stovkám mužů na pahorku na 2 500 indiánů. Útok probíhal z východní, severní i jižní strany a obránce zasypával doslova déšť kulek. Nejvýraznější nápor zaznamenala jižní strana, která svým mírným svahem pokrytým množstvím houštin a prohlubní dávala indiánům nejlepší možnost náhlého útoku. Hlavní velení nad pahorkem převzal Benteen, protože Reno byl fyzicky i psychicky absolutně na dně.¹⁵⁸ Nápor s kratšími nebo delšími přestávkami trval až do soumraku. Druhého dne ráno indiáni rozbili vesnici a urychleně opouštěli údolí, což předznamenávalo, že se blížily jednotky plukovníka Gibbona a generála Terryho.¹⁵⁹ Po příchodu vojáků a generála Terryho na Renův pahorek se první otázky obránců týkaly Custerova. Chtěli vědět, zda se podplukovníkovi a jeho mužům podařilo uniknout na sever do bezpečí. Z těchto nadějí je vyvedl generál Terry, který jim se slzami v očích sdělil, že našli 197 těl mrtvých kavaléristů, včetně jejich velitele. Po této zprávě údajně propukl v pláč i zbytek mužstva.¹⁶⁰

Nejzáhadnější zůstávalo, jak došlo k tomu, že byla celá jednotka včetně jejího velitele takovým způsobem zmasakrována. Odpovědi na tuto otázku se dodnes různí. Je to dáno tím, že nikdo z jeho vojáků nepřežil a nemohl podat o průběhu bitvy hlášení. Do jisté chvíle byli v Custerově blízkosti Vraní indiáni, ale ti byli posláni z bitvy pryč ještě před jejím propuknutím. Indiánští protivníci podali o srážce s Custerovými kavaleristy značné množství svědectví, ale ty se lišily zároveň jedno od druhého a byly velmi subjektivní. Nejpresnější svědectví podal Curley, chlapec patřící k Vraním indiánům, který opustil Custerovu jednotku jako poslední. Jeho neznalost angličtiny ale jeho výpověď do značné míry také degradovala. S jistotou se ví to, že Custer po oddělení od Rena zamířil na vrcholek hřebene, odkud ještě po třetí hodině odpoledně posílal svého trubače s rozkazem pro posily. Tady zároveň dokončil přípravy svého plánu. Svě Vraní

¹⁵⁷ OPATRŇY, *Konec syna jitřní hvězdy*, s. 171.

¹⁵⁸ Tamtéž, s. 174.

¹⁵⁹ ČERNÍK, *S tomahavkem proti mušketám...*, s. 275.

¹⁶⁰ ROBINSON, s. 209–210.

indiány a Arikary pověřil ukořistěním indiánských koní, po čemž mohli opustit bojiště. Indiáni skutečně dokázali získat značný počet koní a poté byli propuštěni.¹⁶¹ Společně s nimi měl Custer opustit také Curley, ale ten zůstal ještě o něco déle. Od něj bylo zjištěno, že kavaleristé zamířili ze hřebene prohlubní Medicine Tail dolů k řece, kterou chtěli přebrodit ve snaze napadnout vesnici. Ještě než k ní sjeli, odloučila se od skupiny setnina E kapitána Yatese, což Curley snadno poznal, protože poznávacím znamením této setniny byli grošovaní koně.¹⁶² Yatesova setnina se vydala proti proudu Little Bighornu, aby zajistila cestu Benteenovi a Renovi v jejich snaze spojit se Custerem. Ve stejné době už ale z vesnice přijížděli Custerovi naproti indiánští bojovníci pod vedením náčelníka Galla. Podplukovník zaujal obranné postavení na Medicine Tail Coulee, dnešním Calhounovo návrší, a vyčkával příchodu protivníka. Custer tady brzy posílil kapitán Yates, který se setninou E nedokázal prorazit a byl zatlačen zpět.¹⁶³ Stejně tak dopadli muži setniny C, která byla poslána na sever, aby urychleně kontaktovala a přivedla Gibbona. Podle výcviku armády Spojených států měla obrana probíhat následovně: tři muži ze čtyř byli zaměstnání palbou na nepřítel, čtvrtý měl držet koně, aby neutekli, nebo nepřekáželi při střelbě svým majitelům. Podle svědectví náčelníka Nízkého psa se výcvikem vojáci rozhodně neřídili, což mohlo mít za následek také rychlý konec jednotky. Nízký pes situaci popsal slovy: „*Když jsme k nim dorazili, bílí bojovníci sesedli, aby mohli střílet. Pálili ale skutečně uboze. Drželi totiž při střelbě otěže svých koní na jedné paži a vylekaná zvířata tahala muže kolem dokola. Hodně jejich výstřelů šlo proto do vzduchu a nemohlo nám nijak ublížit. Všichni bílí válečníci zůstávali statečně na jednom místě. Nikdo nehledal cestu k útěku.*“¹⁶⁴ Právě v těsný okamžik před touto srážkou Curley na radu velitele stopařů Mitche Boyerera opustil bojiště,¹⁶⁵ a tak je další Custerův postup jen soubor domněnek. Pravděpodobně byli jeho vojáci rychle vytlačeni z jimi držných pozic. V naději na lepší obranu hledali útočiště na nějakém vyvýšeném

¹⁶¹ OPATRŇY, *Konec syna jitřní hvězdy...*, s. 142.

¹⁶² ROBINSON, s. 190.

¹⁶³ ČERNÍK, *S tomahawkem proti mušketám...*, s. 278.

¹⁶⁴ OPATRŇY, *Konec syna jitřní hvězdy...*, s. 161–162.

¹⁶⁵ ČERNÍK, *S tomahawkem proti mušketám...*, s. 278.

místě. Proto se stáhli na návrší nad řekou známé jako The Last Stand. Tady je známo na základě archeologických výzkumů, kdy byly mrtvoly vojáků pohřbívány na stejném místě, kde byly nalezeny, že Custer zaujal obrannou linii ve tvaru kosočtverce dlouhou téměř tři kilometry, přičemž indiáni na vojáky dotírali z krytých pozic a spíše vojáky jen ostřelovali. Obrazy zhotovené v době po incidentu, zachycující Custeru v kruhu svých nejvěrnějších, kteří čelí nájezdům indiánů na koních ze všech stran, jsou tedy naprosto scestné. Celý odpor vojáků trval pravděpodobně necelých 60 minut, což odpovídá začátku útlumu boje na Renově pahorku v půl páté odpoledne a svědectví kapitána Weira z 6 hodiny, kdy řekl, že v době, kdy se dostal na vrchol hřebene, „...indiáni už stříleli jen do předmětů na zemi...“ Na Last Standu našlo ten den smrt 210 lidí, z toho 193 vojáků, 13 důstojníků, jeden vraní zvěd, jeden novinář a dva Custerovi příbuzní.¹⁶⁶ Většina těl byla ukrutně zohavena. Jen jediné tělo ne. Custer ležel netknutý uprostřed mrtvol svých nejbližších a o jeho smrti napovídala jen kulka u srdce a nad levým spánkem. Na Renově pahorku bylo pohřbeno 53 mrtvých těl. Velké množství zraněných bylo dopraveno po proudu řeky Bighorn k Yellowstone, kde se vojáci nalodili na parník Far West kapitána Granta Marshe a v pátek 30. června v půl druhé odpoledne vyrazili do Bismarcku. Legendární cesta měřící 740 kilometrů trvala pouhých 48 hodin, což bylo něco nevídaného. Ještě 5. července, v den, kdy parník připlul do Bismarcku, vyšla v novinách po celých státech zpráva o události, která měla změnit svět indiánů jednou pro vždy.¹⁶⁷

Příčiny tak drtivé porážky jsou o něco jasnější než samotný průběh bitvy. Odborníci na střelné zbraně vidí důvod debaklu ve špatném vybavení amerických jednotek. Vojáci byli vyzbrojeni karabinami Springfield ráže 45, což byly v zásadě ještě předovky z doby občanské války upravené na zadovky. U těchto pušek se ale po několika výstřelech často přehřívala nábojová komora, což mělo za následek, že nábojnice se v ní zasekávaly a mnohdy se musely páčit ven pomocí nože.¹⁶⁸ To jistě snižovalo palebnou efektivitu. Patrně nejrozšířenější

¹⁶⁶ ROBINSON, s. 195–196.

¹⁶⁷ UTLEY, *Frontier Regulars...*, s. 267.

¹⁶⁸ ČERNÍK, *S tomahawkem proti mušketám...*, s. 273.

teorií ovšem zůstává ta, že za porážku kavaleristů mohl sám Custer. Autorem této hypotézy je Francis Van de Water, který přirovnal Custeru k: „*Bezohlednému egoistovi, který hodlal pro svou slávu udělat vše, i obětovat životy svých vojáků. Bez ohledu na příkaz Terryho počkat, až k bojišti přitáhne Gibbon, bez ohledu na varování indiánských zvěďů, že ve vesnici se nachází velký počet indiánských bojovníků, nařídil útok.*“¹⁶⁹ Oproti tomu existují dodnes autoři hájící Custerovu osobu jako schopného a odvážného velitele, který jen osudného dne špatně vyhodnotil situaci a rozdělil svůj pluk, což se jemu a jeho mužům stalo osudným.

¹⁶⁹ ČERNÍK, *S tomahawkem proti mušketám...*, s. 276.

Druhá fáze války

Dopad zprávy o bitvě u Little Bighorn na americkou společnost byl zdrcující. Nikdo si do té doby nedokázal představit, že by hrstka „špinavých a zaostalých rudochů“ byla schopna takovým způsobem pokořit armádu Spojených států. Navzdory tomu, že někteří lidé z řad církevních hodnostářů, jako například reverend D. J. Burrell, viděli příčinu porážky ve vládním pohrdání právy a tradicemi préríjních indiánů,¹⁷⁰ široká veřejnost přičítala neštěstí indiánské krvelačnosti a nevyzpytatelnosti. Článek z 6. července otištěný v New York Heraldů dokonce vinil jako hlavního pachatele přímo vládu: „*Kdo zabil Custer? Oslavovaná mírová politika generála Granta, která krmila, šatila a obstarávala indiánské ženy a děti, zatímco jejich muži vraždili naše jednotky... Úřad pro indiánské záležitosti se svými prosperujícími agenty a indiánskými obchodníky s jejich předstíranou lidskostí a falešnou zbožností – to je to, co zabilo Custer.*“¹⁷¹ Následující den 7. července vystoupil tajemník ministerstva války Cameron před Kongresem, aby ho zpravil o důvodech války vlády proti indiánům. Indiáni byli v jeho proslovu obviněni z nájezdů na osadníky a porušení smlouvy s vládou Spojených států. Indiáni se podle jeho slov navíc snažili rozpoutat konflikt již dávno předtím, než vypukl. Záminku jim poskytlo něco tak „bezvýznamného“, jako bylo proniknutí hrstky zlatokopů na území rezervace, která jim byla navíc věnována jen díky dobrotě vlády USA. Kongres byl po jeho proslovu ochotný schválit doslova cokoliv, jen aby došlo k potrestání nepřátel. Již 14. července byly schváleny zákony, které anulovaly smlouvu z Laramie, poskytly armádě finance na stavbu dvou nových pevností na Yellowstone, a převáděly správu rezervací do rukou armády. Všichni indiáni mimo rezervace byli označeni za nepřátele, a ti, co v nich zůstali, museli být co nejdříve odzbrojeni.¹⁷²

Správou rezervací byl pověřen osobně generál Sheridan, který ve snaze zabránit rozšíření siouxského povstání po celém západě urychleně zažádal o přeložení některých vojenských jednotek z východu a jihu na západní pláň.

¹⁷⁰ ROBINSON, s. XXIV.

¹⁷¹ FELTON, *Today is a good day for fight...* s. 135.

¹⁷² UTLEY, *Frontier Regulars...*, s. 267–268.

Na jeho rozkaz byl z Kansasu převelen 5. pluk kavalerie plukovníka Eugena A. Caara, který se měl podřídit velení generála Crooka. Terryho kolonu měl posílit plukovník Elwell S. Otis s 22. infanterií z oblasti Velkých jezer. Samostatnou jednotkou pověřenou potlačením Siouxů a Čejenů na Yellowstone se stal 5. pěší pluk pod vedením plukovníka Nelsona A. Milese.¹⁷³ Generálu Sheridanovi se navíc podařilo prosadit na ministerstvu války novelu o navýšení počtu jednotek kavalerie, čímž byl zvýšen celkový stav armády z 25 000 mužů na 27 500. Nikdo ale nevěděl, kde nové rekruty vzít. I s tím si armáda poradila. Poručík Hugh Scott ze 7. kavalerie popsal své nové vojáky slovy: „*Většina z nich byli kriminálníci, kterých se jen tímto způsobem soudy zbavily.*“¹⁷⁴

Jak již bylo řečeno, 5. kavalerie byla převelena ke generálu Crookovi, který byl nadále na Goose Creeku, a tak za ním musela po své příjezdu do Wyomingu vyrazit. Aby nedošlo po cestě ke srážce s velkou skupinou indiánů, byl vyčleněn oddíl kavaleristů pod velením plukovníka Wesleyho Merritta posílený o indiánské zvědy. Vůdcem zvědů nebyl nikdo jiný než již v té době proslulý Westman – William Cody, známý později především díky své estrádě Wild West Show, ve které vystupoval pod pseudonymem Buffalo Bill.¹⁷⁵ Oddíl Merritta a Codyho na své cestě nečekaně narazil 17. července u Bonnet Creeku na skupinu Čejenů náčelníka Žlutého vlasu. Shodou okolností byli indiáni zabráněni do plánování útoku na v dále projíždějící dostavník, a tak si přítomnosti vojáků ani nevšimli. Nadcházejícím útokem byli dokonce tak zaskočení, že se ani nepokusili o odpor a dali se na útěk.¹⁷⁶ Tato srážka měla jediného, ale významného mrtvého. Byl jím náčelník Žlutý vlas, kterého zabil sám Cody. Tato událost se poté stala oblíbenou scénkou Codyho estrády, kdy Buffalo Bill předváděl, jak náčelníka zabil nožem v souboji muže proti muži. Podle očitých svědků byl ale ve skutečnosti náčelník pouze zastřelen při pokusu o útěk.¹⁷⁷ Navzdory titěrnosti této srážky měl tento „první skalp za Custer“ silný psychologický efekt. Byla to totiž první opravdu vydařená „bitva“ za celé léto.

¹⁷³ UTLEY, *Frontier Regulars...*, s. 268–269.

¹⁷⁴ ROBINSON, s. 237.

¹⁷⁵ DAWIS, ROSA, s. 168–170.

¹⁷⁶ GREENE, s. 85–89.

¹⁷⁷ ROBINSON, s. 232–233.

Caarovi a Merrittovi muži se poté bez problémů spojili s těmi Crookovými, čímž vzniklo těleso o velikosti 2 000 vojáků. Pod Crookovým velením poté kolona zamířila na Powder, kde se měla spojit s Terryho muži. K tomu došlo 10. srpna. Spojené oddíly 4 000 mužů představovaly od občanské války největší vojenské uskupení na půdě USA.¹⁷⁸ Toto obří těleso bylo ale příliš pomalé a těžko ovladatelné, k čemuž se přidaly ještě spory mezi Crookem a Terryem. Kolona byla proto 22. srpna opět rozdělena. Crook zamířil do Black Hills, kde měl poskytnout ochranu místním zlatokopům, zatímco Terryho kolona se rozdělila na část, která byla přidělena k plukovníku Milesovi na Yellowstone a na část, která ukončila kampaň a zamířila do Fort St. Paul a Fort Ellis.¹⁷⁹

Crookův pochod do Black Hills nebyl procházkou růžovým sadem. Kolona šla totiž územím zvaném The Bad Lands východně od Little Missouri, což je prostor velmi chudý na traviny, čímž trpěli hlavně koně a tažný dobytek. Mužstvo s sebou mělo navíc jen malé množství zásob. Situace nakonec donutila vojáky zabíjet a pojídat vlastní koně. Proto se toto putování vžilo do paměti vojáků jako „*Horsemeat March*.“¹⁸⁰ Kromě nedostatku potravin začaly vojáky sužovat ještě vydatné deště a nízké teploty. Kritická situace donutila 7. září Crooka zaúkolovat kapitána Ansona Millse, aby v čele 150 mužů na zbytku koní vyrazili napřed do 100 mil vzdáleného Deadwoodu v Black Hills a zajistili potraviny pro zbytek mužstva.¹⁸¹ Na své cestě do Black Hills narazil Mills v noci z 8. na 9. září u hornatého výběžku nazývaného Slim Buttes na známky indiánské přítomnosti. Brzy na to byla objevena indiánská vesnice o velikosti 37 stanů. Vesnice byla pod vedením náčelníka Amerického koně. Mills se rozhodl, že za úsvitu na vesnici zaútočí. Za rozbřesku kavalisté vtrhli do spícího tábora a donutili indiány vesnici vyklidit. Boj byl velice krátký. Přesto byl jeden z Millsových mužů zabit a 15 jich bylo zraněno.¹⁸² Ztráty indiánů sice nebyly nikdy přesně spočítány, ale byly bezpochyby větší než u vojáků. Důležité bylo, že během střetu zemřel náčelník Americký kůň. Vojáci posléze vesnici

¹⁷⁸ OPATRŇY, *Velká siouxská válka*, s. 263.

¹⁷⁹ ČERNÍK, *S tomahawkem proti mušketám...*, s. 284.

¹⁸⁰ ROBINSON, s. 270.

¹⁸¹ GREEN, s. 102.

¹⁸² Tamtéž, s. 102–103.

vypálili, zničili zásoby jídla a oblečení a sebrali indiánské poníky. Poté opustili místo a pokračovali k Black Hills.¹⁸³ Crookovu konvoji se podařilo dorazit do Deadwoodu 16. září, přičemž již 14. září k němu dorazili muži se zásobami od kapitána Millse. Z Deadwoodu kolona směřovala do Custer City, kde poté strávila celý měsíc odpočinkem, než se 24. října vydala na pochod do Camp Robinsonu v rezervaci Rudého oblaka.¹⁸⁴

Po několika větších, či menších srážkách s vojáky se skupiny indiánů začaly vracet zpět do rezervací. Ty už byly ale pod kontrolou generála Sheridana, respektive jeho mužů. Jedním z nich byl i plukovník Randall S. Mackenzie, skutečný vojenský génius a nejschopnější důstojník své generace. Tento rodák z New Yorku, který to navzdory tomu, že akademii ve West Pointu absolvoval teprve v roce 1862, dotáhl v občanské válce na generálmajora dobrovolnických oddílů, se patrně nejvíce zapsal do historie jako tvůrce nové 4. kavalerie, která se stala díky jeho tvrdému výcviku a schopnostem suverénně nejlepší vojenskou jednotkou v celých Státech. V jejím čele bojoval Mackenzie proti texaským Kiowům a Komančům Quanaha Parkera, které posléze porazil v bitvě v kaňonu Palo Duro. Tato bitva byla svojí velikostí srovnatelná s Little Bighornem, ale nedosáhla zdaleka takové slávy. Porážka indiánů se totiž tehdy považovala za samozřejmost.¹⁸⁵ Slovy: „*Nejnadějnější mladý důstojník v armádě,*“¹⁸⁶ se o něm vyjádřil dokonce i generál Sherman. Bohužel pro armádu se u něj objevila kombinace dědičného degenerativního onemocnění a syfilidy. Jeho psychický stav se roku 1884 tak zhoršil, že byl uznán za mentálně nesvéprávného a musel opustit armádu, přičemž ještě týž rok zemřel.¹⁸⁷ V roce 1876 byl ale stále zdrav a při síle, a tak dostal na starost převzetí kontroly nad rezervací Rudého oblaka. Stejným úkolem byl pověřen i nový velitel 7. kavalerie plukovník Samuel D. Sturgies v Missouri River Agencies a na Standing rock a Cheyenne River. Celkem bylo indiánům zabaveno na 2 000 poníků, kteří byli následně prodáni, nebo rozdáni mezi indiánské spojence. Indiáni měli zákaz opuštění rezervace,

¹⁸³ ČERNÍK, S *tomahawkem proti mušketám*, s. 285.

¹⁸⁴ OPATRŇY, *Velká siouxska válka*, s. 270.

¹⁸⁵ KEENAN, s. 134.

¹⁸⁶ ROBINSON, s. 258

¹⁸⁷ KEENAN, s. 134.

a to i v případě lovu, protože anulace smlouvy z Laramie 15. srpna zrušila i jejich práva svobodného lovu mimo rezervaci. Rezervace byla také zmenšena a z jejího území byly vyjmuty Černé hory (viz příloha č. 3). Rudý oblak byl navíc sesazen z funkce hlavního náčelníka Siouxů. Na tomto místě ho nahradil Skvrnitý ohon, který se tak rázem v očích svých soukmenovců stal vládním přísluhovačem.¹⁸⁸

Po pacifikaci indiánů v rezervacích se zaměřila armáda všemi silami na „svobodné“ indiány. Za tímto účelem bylo do armády naverbováno velké množství indiánů z řad Póniů, Arapahů, Vran, Šošonů, ale i Siouxů a Čejenů. Plukovník Miles mezitím operoval se svou 5. infanterií, posílenou o 22. pěší pluk podplukovníka Ottise, na toku Yellowstone, kde měl za úkol vybudovat na Tongue River během zimy stálý vojenský tábor. Ten měl být na jaře obsazen novými jednotkami, které by pak začaly pronásledovat Sedícího býka.¹⁸⁹ Jen málokterý důstojník měl takové předpoklady ke splnění úkolu jako právě Miles. Jeho kariéra v armádě byla s ohledem na dosažené hodnosti a úspěšnost v kampaních do značné míry totožnou s tou Mackenzieho. Oba si toho byli dobře vědomi a jejich vztahy tím byly poznamenány. „Běžné“ soupeření se postupně změnilo v čirou nenávist. V té době bylo údajně takřka nemožné najít v armádě jiné dva důstojníky, kteří by cítili vůči sobě navzájem takovou zášť, jako Miles s Mackenziem. Tohoto vztahu využíval velmi obratně generál Sherman, který se tak snažil dostat z obou důstojníků maximum.¹⁹⁰ Miles byl ostatně velice nesnášenlivý, domýšlivý a prchlivý. Jeho vojenské schopnosti byly ale nepopíratelné, a tak se brzy stal mužem, který byl pověřován těmi nejzodpovědnějšími úkoly. Plukovník vybudoval tábor přesně tak, jak mu přikázal Sheridan. Čekat na pronásledování indiánů až do jara ale nehodlal. Velká koalice Hunkpapů, Minneconjouů a Sans Arcs, kočující se Sedícím býkem mezi Yellowstonem, Powder River a Gledwin Creekem, se již v měsíci říjnu musela vyrovnávat s neustálým dotíráním Milese a jeho mužů. Po několika menších střetech, jako byl například u Custer Creeku, kde se Sedící býk střetl s plukovníkem Ottisem, přišel hlavní střet přímo s Milesem, který proběhl 21. října

¹⁸⁸ UTLEY, *Frontier Regulars...*, s. 272.

¹⁸⁹ OPATRŇÝ, *Velká siouxska váleka*, s. 276.

¹⁹⁰ ROBINSON, s. 269.

u Cedar Creeku. Předcházelo mu dvoudenní jednání Sedícího býka s plukovníkem, kde se Miles snažil Sedícího býka přesvědčit, aby se vzdal a odešel do rezervace. Odpovědí na jeho výzvy byla dvoudenní bitva, která by se svým charakterem dala spíše přirovnat k souboru menších útoků a protiútoků.¹⁹¹ Tato bitva nebyla opět důležitá svým rozsahem, ale svými důsledky. Sedící býk se po ní totiž rozhodl, že se pokusí najít útočiště v Kanadě. S tím ale velká část náčelníků nesouhlasila a rozhodla se raději boje ukončit. 27. října se proto na 2 000 indiánských mužů, žen a dětí vzdalo Milesovi, který je okamžitě poslal do Cheyenne River Agency.¹⁹² Miles se poté ještě začátkem listopadu vypravil na jednu výpravu s cílem dohnat Sedícího býka, ale počasí ho donutilo se vrátit zpět a Sedící býk se mohl v pořádku uchýlit do Kanady.

Dalším na tahu byl Crook, který 14. listopadu spojil své síly s plukovníkem Mackenziem a v síle 2 500 mužů a indiánských zvědů vyrazili k pohoří Bighorn, kde se podle zpráv měly zdržovat skupiny nepřátel. Již 23. listopadu byly zprávy potvrzeny. V ústí kaňonu Red Fork a Powder River se nacházela čejenská vesnice Malého vlka a Tupého nože. Crook vyslal do kaňonu 1 200 kavaleristů plukovníka Mackenzieho, kteří 25. listopadu za svítání zaútočili. Útok byl sice silný a náhlý, ale většina indiánů se stihla stáhnout na srázy obepínající kaňon a odtamtud pak odstřelovat útočící kavaleristy.¹⁹³ Obě strany zaznamenaly citelné ztráty. Vojáci ztratili v boji 40 mužů. Indiánské ztráty nejsou přesné, ale pravděpodobně se vyšplhaly až na 120 mužů.¹⁹⁴ Navíc začínala oběma stranám docházet munice. Mackenzie dal tedy pokyn rychle vyrabovat a spálit indiánský tábor a poté bojiště opustil. Snaha zničit zimní zásoby a oblečení byla cílená, protože důstojníci věděli, že v tuto roční dobu na pláních padají noční teploty pravidelně až k -30 °C, což muselo dříve či později indiány zbavené zásob a oblečení donutit ke kapitulaci.¹⁹⁵ Crook se svými muži poté vyrazili do rezervace Rudého oblaka, kde hodlali přečkat zimu. Operace pro ně měly znovu začít až s příchodem jara.

¹⁹¹ UTLEY, *Frontier Regulars...*, s. 273.

¹⁹² Tamtéž, s. 274.

¹⁹³ GREENE, s. 175–178.

¹⁹⁴ OPATRŇÝ, *Velká siouxska válka*, s. 272–274.

¹⁹⁵ ČERNÍK, *S tomahawkem proti mušketám...*, s. 287.

Indiáni Tupého nože našli útočiště u Oglalů a Minneconjouů Šíleného koně. Do tábora dorazili ve zbídačeném stavu. Noc po útoku vojáků na jejich vesnici bylo -34 °C. Indiáni, oblečení jen v lehkých úborech, zažili tedy pravá muka. 11 dětí údajně umrzlo svým matkám přímo v náručí.¹⁹⁶ Osud čejenských přátel zapůsobil na jejich zachránce tak, že někteří náčelníci chtěli s armádou vyjednávat, k čemuž nakonec přemluvili i Šíleného koně. Šílený kůň tedy sestavil mírovou delegaci pěti nejdůležitějších náčelníků a poslal je k základně plukovníka Milese na Tongue. K táboru dorazili 16. prosince. Bohužel dřív než kdokoliv jiný si všimli přicházejících Siouxů stopaři z kmene Vran. Navzdory tomu, že náčelníci přicházeli pod bílou vlajkou, bojovníci Vran zahájili palbu, na jejímž konci zůstalo ležet na zemi pět mrtvých těl náčelníků. Miles samozřejmě zuřil nad promarněnou šancí na uzavření míru. Nařídil okamžitě odzbrojit Vrány, zabavit jejich zbraně, majetek a 12 z jejich koní poslal jako omluvu do tábora Šíleného koně. To ale nemohlo zmírnit náčelníkův hněv. Šílený kůň se svými Oglaly odmítal nadále vyjednávat.¹⁹⁷ Ihned zahájili nájezdy na Milesův „okrsek“, což samozřejmě plukovník nemohl nechat bez odpovědi. Navzdory nepříznivému počasí vyrazil 29. prosince v čele 650 mužů opět do akce k Tongue Walley. 7. ledna, poté co se několik dní prodírali jeho vojáci sněhovými závějemi, Milesovi zvědi narazili ve Vlčích horách na několik indiánských žen a dětí. Navečer již hlásili přítomnost 600 bojovníků. Druhý den ráno se bojovníci obou táborů sešli k osudovému střetu.¹⁹⁸ Střet se v počátku nevyvíjel pro Milese vůbec slibně. Indiáni útočili velmi statečně, navíc jejich modernější pušky typu Sharp's dokázaly střílet přesněji a na větší vzdálenost.¹⁹⁹ Obrat v bitvě nastal se smrtí náčelníka Velké vrány. To, že padl tento bojovník-medicinman, indiány zasáhlo natolik, že téměř okamžitě ustoupili. Nepřítele pronásledující Miles dorazil až k indiánskému táboru, který okamžitě vypálil i se zásobami a zavelel k návratu do pevnosti.²⁰⁰ Tažení bylo vnímáno jako ohromný úspěch. Aby Sheridan dal dostatečně najevo svoji vděčnost Milesovi, nechal

¹⁹⁶ UTLEY, *Frontier Regulars...*, s. 276.

¹⁹⁷ ROBINSON, s. 313.

¹⁹⁸ UTLEY, *Frontier Regulars...*, s. 276–277.

¹⁹⁹ GREENE, s. 190.

²⁰⁰ OPATRŇÝ, *Velká siouxska válka*, s. 279–281.

v únoru 1877 sloučit oblast Powder River a vojenských okrsků na Yellowstone v jednu vojenskou oblast pod Milesovým velením.²⁰¹

V rezervacích od počátku roku probíhaly přípravy na velký koncil náčelníků a zástupců vlády, na kterém měl být definitivně uzavřen mír. Organizací byl pověřen Skvrnitý ohon. Ten byl také pravděpodobně jedním z mála indiánů, kteří si uvědomovali, že uzavřením míru pro ně záležitost neskončí. Obával se toho, že Siouxové budou přestěhováni až na sever k Missouri River, čemuž se snažil zabránit. Navzdory tomu, že většinu indiánů přiměl ke kapitulaci Miles, Crook byl pro náčelníky mnohem respektovanější a hlavně váženější osobou. Generál to potvrdil také tím, že vydal rozkaz Milesovým mužům, aby indiánské vyjednavče přicházející do rezervací neodzbrojovali a nechali jim jejich poníky.²⁰² Skvrnitý ohon se proto snažil lepší podmínky vyjednat právě s ním. Crook, aniž to směl udělat, slíbil náčelníkovi, že indiáni budou moci zůstat na svém území. Svůj slib ale podmiňoval tím, že Skvrnitý ohon musí zajistit, aby se v co nejbližší době vzdali zbylí Indiáni, a to zejména náčelníkův synovec – Šílený kůň. Na přelomu února a března tedy vyhledal Skvrnitý ohon svého synovce a uvědomil ho, že pokud se vládě nevzdá, postaví se proti němu nejen Vrány a Šošoni, ale i jeho bývalí spolubojovníci.²⁰³ Šílený kůň pochopil, že je konec. Už nadále nemohl a nechtěl bojovat. Do 5. dubna 1877 tedy dorazilo do agencí v rezervacích Rudého oblaka, Skvrnitého ohonu a agencie na Cheyenne River téměř 3 000 indiánů. Sám Šílený kůň se vzdal se svými nejbližšími 6. května v Camp Robinsonu.²⁰⁴ Jediným náčelníkem, který se nadále odmítal vzdát, byl Chromý jelen, který se oddělil od Šíleného koně ještě před osudovou srážkou s Milesem, a tak se svými Minneconjoui doposud „spokojeně“ pobýval v údolí řeky Rosebud.

Pacifikací Chromého jelena byl pověřen Miles. Zorganizoval výpravu, která zahrnovala i do nedávna zneprátelené náčelníky Bílého býka nebo Statečného vlka, a vyrazil k Tongue River.²⁰⁵ Za svítání 7. května jeho zvědi

²⁰¹ UTLEY, *Frontier Regulars...*, s. 278–279.

²⁰² ROBINSON, s. 328.

²⁰³ Tamtéž, s. 329.

²⁰⁴ UTLEY, *Frontier Regulars...*, s. 279.

²⁰⁵ ČERNÍK, *S tomahawkem proti mušketám...*, s. 288.

objevili u Little Muddy Creeku, přítoku Rosebudu, vesnici o velikosti 61 stanů. Vesnice byla obklopena příkrými srázy údolí, které jí poskytovaly značnou ochranu. To byl také důvod, proč indiáni útok vůbec nepředpokládali. Milesovým jednotkám se ale podařilo srázy bez větších obtíží překonat a vtrhly do ještě napůl spící vesnice. Indiáni se ani nevzmohli na odpor a byli rychle poraženi.²⁰⁶ Části indiánů, včetně náčelníků Chromého jelena a Železné hvězdy, se přesto podařilo uniknout. V naději, že budou moci vyjednat lepší podmínky kapitulace, se ale brzy sami vrátili. Na znamení míru položili před vyjednáváním své pušky do trávy a přistoupili k Milesovi. Jeden z Milesových mladých pobočníků ale v obavě před útokem namířil na Chromého jelena svoji pušku. Náčelníci situaci pochopili tak, že na ně byla nalíčena past. Okamžitě se proto chopili svých zbraní a rozpoutali přestřelku, na jejímž konci oba zemřeli.²⁰⁷ Milesovi muži poté „netradičně“ vyrabovali a vypálili vesnici, která se ale velice lišila od těch předešlých. Podle plukovníkových slov to byla: „*Ta nejbohatší vesnice, jakou jsem kdy viděl. Zdobené stany byly plné drahých kožešin, slavnostních oděvů a koňských postrojů.*“²⁰⁸ Přeživší indiáni se snažili pod vedením náčelníkova syna Rychlého býka ještě unikat, ale nakonec se koncem července objevili v Camp Robinsonu, kde se vzdali. To byla tečka za siouxsou válkou.

²⁰⁶ GREEN, s. 207–209.

²⁰⁷ UTLEY, *Frontier Regulars...*, s. 280.

²⁰⁸ ROBINSON, s. 335.

Definitivní konec

Ukončení války bylo vnímáno napříč armádou i indiánskou společností mimo jiné také jako příležitost k uskutečnění vlastních cílů. Důstojníci armády toužili získat vavříny na poli slávy. Mladí bojovníci Siouxů toužili po uznání a získání válečných zkušeností, bez kterých nemohli pomýšlet na postup v kmenové hierarchii. Kmeny Vran, Šošonů a Arikarů chtěly válkou dosáhnout konečného oslabení svých nebezpečných sousedů. Někteří, mezi nimi například Nelson A. Miles, který byl roku 1880 povýšen na brigádního generála,²⁰⁹ svůj cíl splnili. Někteří bohužel pouze zdiskreditovali svou vlastní osobu.

Patrně nejsmutnější osud čekal majora Rena a jeho druhy. Poté, co opadl prvotní šok z debaklu u Little Bighornu, začala se hledat příčina Custerovy porážky. Za hlavního viníka byl označen právě Marcus Reno. Byl vojenským soudem obviněn ze zanedbání svých vojenských povinností, protože údajně odmítl přijít Custerovi na pomoc. Soud ho sice roku 1879 shledal skutečně nevinným, ale s jeho kariérou byl konec. Kritiku na svoji osobu se snažil zahnat alkoholem, čímž si na něm postupem času vypěstoval závislost. Pro tu byl nakonec rok po svém soudu vyhozen z armády. Za nejasných okolností nakonec roku 1889 zemřel. Podobný osud čekal kapitána Thomase B. Weira, který navzdory tomu, že i přes Renův zákaz podnikl pokus o Custerovu záchranu, byl obviněn ze stejného pochybení jako Reno. I on hledal útěchu na dně sklenky. Nakonec se upil ještě v roce 1876 ve svých 38 letech k smrti.²¹⁰

I přesto, že byl ozbrojený odpor zlomen, nebezpečí pro vládu bylo stále na blízku. Představovaly ho osoby bývalých vůdců povstání, zejména pak Šílený kůň a Sedící býk, přičemž druhý jmenovaný byl „uklizený“ za hranicemi v Kanadě. Šílený kůň, žijící v rezervaci Rudého oblaka, byl nadále mezi staršími náčelníky považován za potíživu, který stejně dříve nebo později rozpoutá další konflikt. V obavě před tím, co by takový konflikt mohl přinést, začali mezi správci rezervace šířit pomluvy o tom, že se Šílený kůň chystá uprchnout. To ale nestačilo k jeho zatčení. Záminka k tomu přišla sama během srpnového koncilu, na kterém byl Šílený kůň tázán, jestli se zapojí po boku Američanů do bojů proti

²⁰⁹ UTLEY, *Frontier Regulars...*, s. 288.

²¹⁰ FELTON, s. 137.

kmeni Néz Percé v Montaně. Frank Grouard, který na koncilu působil jako tlumočník, přeložil špatně náčelníkova slova tak, že: „*Půjde na sever s vojáky a bude bojovat, dokud bude jediný Nez Percé naživu,*“ a tlumočil je tak, že náčelník: „*Půjde na sever a bude bojovat, dokud bude jediný běloch naživu.*“²¹¹ Okamžitě nato byl Šílený kůň zatčen a přepraven do Camp Robinson. Teprve poté, co byl 5. září přivezen a odváděn na celu, Šílený kůň pochopil, že se ho chystají uvěznit. Zmocnilo se ho zděšení, vytáhl nůž a snažil se uniknout. Neví se přesně, jak se věc udála, ale skončila tak, že byl Šílený kůň probodnut bajonetem přítomného strážníka.²¹² Tak skončil život pravděpodobně největšího stratéga a bojovníka indiánů.

Nemilý konec čekal i na Skvrnitého ohona. Ze své pozice nejvyššího siouxského náčelníka měl vyjednat nejdříve s Crookem a poté s vládou dobré podmínky pro indiány v rezervacích. I přes Crookovy sliby se ale vláda rozhodla práva indiánů omezit. Rozhodnutí vlády bylo vnímáno jako náčelníkova vina. Stále častěji na něj bylo nahlíženo jako na vládního přísluhovače, což 4. července 1881 vyústilo v jeho zavraždění Vraním psem.²¹³

Sedící býk a jeho soukmenovci žili až do roku 1881 v kanadském Saskatchewanu, kam se jim podařilo utéci v květnu 1877. Jeho indiáni se usadili mezi pohořím Cypress Hills a Wood Mount, což bylo místo s hojným výskytem bizonů, takže tu Siouxové žili poměrně spokojeně. Sedící býk navázal navíc velmi dobré vztahy s místním velitelem jízdní policie – majorem Walshem. Problém byl v tom, že přítomnost amerických indiánů zhoršovala vztahy mezi americkou a kanadskou vládou. Kanadčané tudíž začali pomalu ale jistě nutit Sedícího býka k odchodu. Náčelník nakonec souhlasil a odešel. Dne 19. června 1881 pak kapituloval do rukou majora Brothertona, velitele Fort Buford. Téměř okamžitě byl převezen do Fort Randall, kde byl dva roky vězněn. Odtud v roce 1883 zamířil do Standing Rock, kde se z něj stal celkem úspěšný zemědělec. Díky smlouvě, kterou podepsal v roce 1885 s Williamem F. Codym – Buffalo Billem, procestoval celé státy a vystupoval jako hlavní hvězda v Codyho podniku

²¹¹ ROBINSON, s. 338.

²¹² ČERNÍK, *S tomahawkem proti mušketám...*, s. 293.

²¹³ ROBINSON, s. 342.

Wild West Show. Po čtyřměsíčním angažmá se vrátil zpět do rezervace,²¹⁴ která ale roku 1886 nařízením vlády zanikla. Pro život indiánů byly vytvořeny 4 menší oddělené rezervace (viz příloha 4). Byly jimi Standing Rock, kde sídlili Hunkpapové, Cheyenne River pro Minnecoujoui a lakotské podkmeny, Rosebud pro Bruléi, a Pine Ridge, kam byli posláni Oglalové. Kmeny severních Čejenů byly přestěhovány již po válce ke svým jižním příbuzným do Kansasu.²¹⁵

To, že se změnila rezervace, nezměnilo nic na špatných přídělech potravin a rozkrádání vládních dodávek rezervačními agenty. Stejně jako před lety začínala situace svým charakterem připomínat anarchii, která mohla snadno přerůst v ozbrojený konflikt. Armádě se ale dařilo celkem úspěšně držet indiánské vášně pod kontrolou. To se změnilo s příchodem Wovoki a jeho nového náboženství. Wovoka byl paiutským mystikem, který se prohlásil prorokem nového náboženství – Tance duchů. Bylo to učení založené na směsici křesťanství a indiánských tradic, které předpovídalo konec vlády lidí. Země měla být opět zaplavena stády bizonů a indiáni se měli stát opět pány své země. Název Tanec duchů byl odvozen od hlavního rituálu uctívání tohoto kultu. Hromadně tancující indiáni měli svým počínáním přivolat své předky, kteří by jim pomohli v boji proti bílým a přivodili by bělošskou apokalypsu. Celkem logicky se v atmosféře bídy a nespokojenosti brzy našli přívrženci nového náboženství i v indiánských rezervacích. Jedním z nich byl i Sedící býk. Indiáni hromadně tančící Tanec duchů se postupně začínali vymykat kontrole správců rezervací. Agent Daniel F. Roeyr z Pine Ridge se proto 27. října 1890 obrátil na generála Milese s žádostí o vojenský zásah. Generál se osobně domníval, že náboženství bude mít stejně rychlý konec jako začátek, ale rozhodl se agentu vyhovět.²¹⁶ Jak důstojníci, tak rezervační agenti se shodovali na tom, že pokud má být náboženství potlačeno, musejí být odstraněni jeho největší propagátoři. Na mysli neměli ani tak Wovoku, jako právě Sedícího býka. Dne 10. prosince generál

²¹⁴ UTLEY, *Kopí a štít*, s. 246–328.

²¹⁵ ČERNÍK, *S tomahawkem proti mušketám...*, s. 298.

²¹⁶ ROBINSON, s. 344.

Miles vydal rozkaz k zadržení náčelníka, a to „za použití jakýchkoliv prostředků“.²¹⁷

Komando pověřené tímto úkolem čítající 43 příslušníků vojenské policie vedené poručíkem Býčí hlavou a seržantem Rudým tomahavkem vyrazilo 14. prosince ke Grand River vykonat svůj úkol.²¹⁸ Na místo dorazili 15. prosince v časných ranních hodinách. Zpočátku šlo vše dobře. Policie se dostala do domu, kde spal Sedící býk. Náčelník se zprvu pokoušel o odpor, ale poté, co mu Býčí hlava řekl: „*Jestli chceš bojovat, na místě tě zabijeme,*“²¹⁹ slíbil, že nebude klást odpor. Když vyšli před dům, už kolem postávala skupina nespokojených přátel a rodinných příslušníků starého náčelníka. Po několika ostrých slovech se strhla hádka, která přerostla v přestřelku. Adoptivní bratr Sedícího býka, Skákající býk, ve všeobecném zmatku zastřelil poručíka Býčí hlavu. Rudý tomahavk stojící za Sedícím býkem na to reagoval střelením starého náčelníka zezadu do hlavy. Sám byl hned poté zastřelen. Střet si vyžádal smrt 6 policistů a 8 civilistů. Místo posledního odpočinku Sedícího býka není s jistotou známo. Podle některých údajů je pohřbeno v pevnosti Yates v Severní Dakotě. Jiné prameny hovoří o hrobu poblíž dnešního Mobridge v Jižní Dakotě. Indiáni sami rozšířili zprávu o exhumaci těla a následném pohřbení na tajném místě. Nejpravděpodobnější je ale teorie o hrobě za zdí pevnosti Yates.²²⁰

Konec Sedícího býka však nebyl koncem Tance duchů. Situace v rezervacích Pine Ridge a Rosebud se již blížila anarchii. Zbývající předáci nového kultu, Malý býk a Kopající medvěd, se společně s 3 000 indiány stáhli na jednu z náhorních plošin v jižním cípu rezervace Pine Ridge. Tady se měl konat veliký sjezd náčelníků. Začaly se sem sjíždět skupiny indiánů ze všech rezervací na severozápadě, čemuž se samozřejmě snažila armáda zabránit. Jednou z těchto skupin byli i indiáni náčelníka Velká noha, čítající zhruba 350 lidí. Ty se podařilo mužům 7. kavalerie majora Samuela M. Whitesidema dostihnout 28. prosince na březích potoka Wounded Knee, asi 30 mil od rezervace Pine

²¹⁷ UTLEY, *Kopí a štít...*, s. 365.

²¹⁸ ČERNÍK, *S tomahawkem proti mušketám...*, s. 291.

²¹⁹ OPATRŇÝ, *Poslední indiánské války*, s. 320.

²²⁰ UTLEY, *Kopí a štít...*, s. 380.

Ridge. Obě strany se utábořily s tím, že vojáci následující den indiány odzbrojí. V noci do vojenského ležení dorazilo dalších 500 kavaléristů plukovníka Jamese W. Forsytha vybavených rychlopalnými kulomety Hotchkiss, střílejícími až 50 ran za minutu.²²¹ Tyto kulomety nechal plukovník rozestavit ráno 29. prosince kolem vesnice a v 8:00 nařídil svým vojákům začít s odzbrojováním.

Přestože panovalo mezi indiány napětí, vojáci přeci patřili k 7. „Custerově“ kavalerii, akce probíhala poměrně v klidu. Starší muži věděli, že odpor je marný a přesvědčili o tom i své mladší druhy. Přesto se našel mladý bojovník, Černý kojot, který odmítal zbraň odevzdat. Podle některých pramenů měl být údajně hluchý, a proto nechápal, proč mu chtějí zbraň vzít. Podle svědectví ale hluchým nebyl a již před začátkem odzbrojování na vojáky křičel, že se své zbraně dobrovolně nikdy nevzdá.²²² Během pokusů vojáků ho odzbrojit pak začal střelbu, na kterou reagovalo několik dalších jeho druhů. Kavaléristé se okamžitě chopili zbraní a nastala bitva. Bojovníci pálili z úkrytů mezi stany proti kavaléristům a naopak. Střet nakonec rychle ukončila rychlopalná děla, která se Forsyth rozhodl použít. Po hodině střelby zůstalo na zemi ležet 25 mrtvých vojáků a 153 Siouxů. Část zraněných z řad indiánů byla naložena na vozy společně s 39 zraněnými vojáky a odvezena do rezervace, kde jim byla poskytnuta lékařská pomoc. Obětí konfliktu se stal i náčelník Velká noha a několik armádních důstojníků. Bohužel velká část z počtu indiánských obětí byly ženy a děti. Následkem masakru zůstali ve vesnici mezi živými pouze 4 muži a 37 žen a dětí.²²³ To musela odsoudit i tehdejší americká společnost. Když se o události dozvěděl generál Miles, byl tak rozhořčen, že dokonce obvinil Forsytha u vojenského soudu z masakru civilního obyvatelstva, jmenovitě žen a dětí. Na slyšení se vyjádřil: „*Neschopnost a nedbalost by neměly zůstat bez povšimnutí...Plukovník Forsyth neposlouchal varování ani rozkazy a zaslouhuje trest.*“²²⁴ Ve Forsythův prospěch ale vypovídali důstojníci kavalerie, a dokonce i někteří indiáni, kteří dosvědčili, že střelbu rozpoutali indiáni. Plukovník byl

²²¹ ROBINSON, s. 345.

²²² ČERNÍK *S tomahawkem proti mušketám...*, s. 310.

²²³ OPATRŇÝ, *Velká siouxska válka*, s. 321–322.

²²⁴ DAVIS, ROSA, s. 160.

tedy zproštěn obvinění. Tak byl po 13 letech definitivně uzavřen konflikt, který Ameriku stál 283 mrtvých a 125 zraněných vojáků, přičemž náklady se vyšplhaly do výše 2 312 531,24 dolarů.²²⁵ Materiální i fyzické ztráty byly u indiánů ještě vyšší, ale důležitější byla ztráta jejich po staletí trvajících způsobu života, který už se nikdy neměl vrátit.

²²⁵ ROBINSON, s. 336.

Indiáni na cestě do moderní doby

Porážka kmenů z Velkých plání ve Velké siouxske válce sice neznamenal nadobro zlomení indiánského odporu, ale do značné míry ho předznamenala. Již následující rok byl poražen ve svém boji za svobodu kmen Nez Percé z Idaha. Potíže vláda zaznamenala také v Arizoně a Novém Mexiku, kde tlupy Apačů pod vedením Geronima podnikaly nájezdy na území USA a Mexika a dařilo se jim dlouhá léta vzdorovat pokusům o dostižení. Teprve rok 1886 znamenal definitivní tečku za jejich odbojem. Spojené síly mexické a americké armády donutily Geronima kapitulovat, načež byl odvezen do Fort Marion na Floridě, kde byl držen 8 let. Poté byl převezen do Fort Sill v Oklahomě, kde zůstal až do své smrti v roce 1909.²²⁶ Jeho smrt symbolicky uzavřela období válek indiánů s přistěhovalci. Po zlomení odporu logicky vyvstala otázka co se zbývajících indiány. Převládla myšlenka přetvořit je v plnohodnotné Američany. Za tímto účelem byl vydán roku 1887 takzvaný Dawesův zákon, který rozdělil indiánskou půdu ze společného držení mezi jednotlivce. Každá hlava rodiny získala minimálně 65 hektarů půdy s tím, že po dobu 25 let bude nad touto půdou držet opatrovnictví vláda USA.²²⁷ Po uplynutí této doby získala hlava rodiny majetek do svých rukou a stala se občanem USA. Samozřejmě tento plán nepočítal s indiánskou negramotností v oblasti soukromého vlastnictví. Pomocí intrik amerických obchodníků tedy došlo k tomu, že z 53 milionů hektarů půdy, která byla indiánům vládou darována, přišli mezi lety 1889 a 1934 o 35 milionů hektarů.²²⁸ Zbýající půda indiánům zůstala pravděpodobně jen proto, že byla svým charakterem pro zemědělství nebo těžbu surovin bezcennou, a Američané o ni tudíž neprojeví zájem. Tato skutečnost byla samozřejmě částí americké společnosti z řad duchovenstva a umělců velmi kritizována. Mezi hlavní kritiky způsobů této doby byli například Mark Twain se svým termínem *Gilded Age*, nebo Helen Hunt Jacksonová s dílem *Století hanby*.²²⁹ Vláda si uvědomovala, že její dosavadní kroky situaci indiánů spíše zhoršily, než zlepšily.

²²⁶ OPATRŇY, *Poslední indiánské války*, s. 310–316.

²²⁷ KŘÍŽOVÁ, Markéta, *Indiáni v USA ve 20. století*. In: *Historický obzor* 9, 1998, 3/4, s. 50.

²²⁸ TINDALL, s. 382.

²²⁹ Tamtéž, s. 382.

Nejpostiženějším kmenům se proto rozhodla udělit v roce 1901 státní občanství. Byli to příslušníci takzvaných pěti civilizovaných kmenů.²³⁰

Ve snaze asimilovat indiány do západní společnosti byly pro indiánské děti zakládány internátní školy a později školy přímo v rezervacích. Postavení indiánů vylepšilo i jejich zapojení do první světové války v řadách armády USA. Jejich zásluhy přinutily vládu, aby v roce 1919 udělila indiánským válečným veteránům státní občanství. Bylo jen otázkou času, kdy bude občanství uděleno i zbývajícím indiánům. Stalo se tak již roku 1922.²³¹ Dawesův zákon byl navíc s ohledem na ztrátu indiánské půdy odvolán a půda byla opět svěřena do společného kmenového vlastnictví. Situace v rezervacích byla nadále alarmující. Stávající těžká situace byla navíc zhoršena alkoholismem a prostitucí, které se mezi indiány začaly šířit. To se rozhodl řešit prezident Franklin Delano Roosevelt. Roku 1934 byl vytvořen Zákon o reorganizaci indiánů, na jehož základě měla být poskytnuta rezervacím vládní podpora, včetně výstavby dalších škol. Navíc indiáni podnikající v rezervacích například v těžbě dřeva nemuseli odvádět ze svého podniku daně. Situace se ještě zlepšila v průběhu druhé světové války, do níž se zapojilo na 25 000 indiánských bojovníků, ať již ve službách řadových jednotek, nebo ve funkcích radistů a vojenského personálu. Patrně nejznámějším příkladem je kmen Navahů, kteří za pomoci svého kmenového jazyka kódovali tajné armádní depeše. Odliv mužů na frontu navíc způsobil nedostatek dělníků v domácím průmyslu, což poskytlo další šanci indiánům. Na 40 000 indiánů se přestěhovalo z rezervací do měst a zapojilo se do válečné výroby. To jim samozřejmě kromě peněz přineslo i značnou míru nové svobody a rovnoprávnosti. To sebou přineslo i politickou emancipaci, kdy byla v Denveru v roce 1944 založena celoamerická organizace Národní kongres amerických Indiánů. Po válce se tudíž řada z nich odmítala vrátit zpět k životu v rezervacích. Vláda jim proto na počátku 50. let skutečně poskytla finanční pomoc s novým přesídlením do měst a hledáním nového zaměstnání. S ohledem na zlepšení indiánského postavení Kongres vyhlásil roku 1953 snahu o zrušení „zvláštních“

²³⁰ KŘÍŽOVÁ, *Indiáni v USA ve 20. století*, s. 51.

²³¹ TINDALL, s. 328.

vztahů s indiány. Rezervace byly přeměněny na samostatné okresy začleněné do místního, státního i federálního systému. V těchto nových okresech disponovaly pravomocemi ne federální nebo státní vlády, ale volené kmenové rady. Není proto překvapením, že těchto pravomocí některé kmeny využily a ve svém novém „okrese“ povolily s cílem přilákat davy turistů například vznik kasin. I přesto se některé kmeny proti novému „osamostatnění“ postavily a pomocí soudních cest obnovily opět existenci indiánských rezervací pod patronací ministerstva vnitra.²³²

²³² KŘÍŽOVÁ, s. 54–56.

Závěr

V bakalářské práci chtěl autor dosáhnout několika cílů. Prvotním cílem bylo poukázat na skutečnost, že masové konflikty s indiánskými kmeny na území USA nebyly jen fenoménem druhé poloviny 19. století. Byly zapříčiněny skutečností, že populační nárůst nového obyvatelstva Severní Ameriky nutil posouvat hranice stále dál, i když ne vždy bylo toto tím pravým důvodem. Klíčovou roli také sehrál faktor lidské potřeby prozkoumat nepoznané. Nesmíme rozhodně zapomenout ani na touhu Američanů získat cenné suroviny nacházející se na indiánském území. Střety s indiány nebyly prvotním cílem kolonistů, ale pouhým následkem jejich snažení. Navíc noví osadníci nebyli těmi, kdo války začal. V prvních fázích byli dokonce z důvodu své početní slabosti oběťmi právoplatných majitelů půdy. Právě z důvodu útoků a pokusům o vytlačení kolonistů zpět do moře, opustili Američané svoji politiku indiánské asimilace a začali uplatňovat tvrdý postup s cílem vyhladit, nebo alespoň vytlačit indiány co možná nejdál od svých obydlí. S jejich rostoucí silou se jim to nakonec skutečně podařilo.

Další autorovou snahou bylo ukázat, že navzdory rostoucí síle USA, které od poloviny 19. století nastoupily cestu k světové hospodářské dominanci, dokázali původní obyvatelé bojovat za svůj původní způsob života s takovou vehemencí, že donutili washingtonskou vládu k celé řadě ústupků a mírových smluv. Bylo to do značné míry dáno tím, že Američané tyto „divochy“ podceňovali a věřili, že se jim indiáni nemohou rovnat. Ve skutečnosti byl ale boj zakotven v kmenových tradicích více než cokoli jiného. Indiánům samozřejmě pomáhaly také nové zbraně, které získávali právě od amerických obchodníků. Američané si tak sami stvořili nepřitele, se kterým měli změřit síly. Další chybou Američanů bylo už samotné podepisování mírových smluv. Smlouvy byly totiž zpravidla sepsány tak, že nebyly udržitelné ani pro jednu stranu. Pro dobro vlády USA mluví to, že se do značné míry snažila smlouvy dodržovat a dokonce vydávala nařízení, která měla zamezit porušení uzavřených dohod. Tato opatření ale nerespektovali prostí Američané, kteří svoji pragmatičností celou řadu z těchto smluv zničili.

Nejdůležitějším cílem práce bylo popsání Velké siouxske války, a to zejména její největší srážky, během níž byla na hlavu poražena slavná 7. kavalerie pod vedením podplukovníka Custer. Následující střety si zasloužily pozornost zejména kvůli jejich dopadu na postavení indiánského obyvatelstva. Válka byla vedena ve velice náročném terénu, což se podepsalo na obou stranách. Právě nehostinnost Velkých plání v zimních měsících vedla americkou generalitu k praktikování taktiky spálené země. Na vrub této taktice se přičítá smrt nevinných žen a dětí, ať již rukou vojáků, nebo v důsledku nedostatku zásob a teplého oblečení v zimních měsících. Nutno ovšem přiznat, že tato taktika nebyla vybrána s ohledem na protivníka a nelze v ní hledat známky rasismu. Většina armádních velitelů z této války získala své zkušenosti v americké občanské válce. Právě v ní ukázali, že tuto taktiku jsou ochotni použít proti každému, protože důležitý byl jen její cíl – co nejrychleji ukončit konflikt. To se zdařilo i v tomto případě, takže další boje a zabíjení přestaly. Velká část společnosti sdílí představu o ušlechtilých divoších, kteří se stali oběťmi americké rozpínavosti. Proti tomu ale mluví skutečnost, že indiáni nebyli zdaleka ve svém boji jednotní, což bylo zapříčiněno mnohaletými konflikty mezi sousedními kmeny. Siouxové jako tradiční nepřátelé Vran a Arapahů se ze své dominantní pozice uchylovali vůči svým nepřátelům často ke stejným praktikám, jaké v pozdější době použila právě armáda USA.

Posledním autorovým cílem bylo zmapovat poválečnou situaci v indiánských rezervacích. Americká vláda zaujala totiž velice nekompromisní postavení k potrestání celého siouxskeho národa, a to i těch, kteří se války nezúčastnili. Z toho pramenilo jen další utrpení. Armáda převzala správu nad indiánskými rezervacemi, které byly později radikálně zmenšeny a přestěhovány, aby již nedošlo ke spojenému indiánskému odporu. To ale zapříčinilo nárůst indiánské nespokojenosti, která se naplno projevila v roce 1890. Armáda tehdy musela opět vytáhnout proti Siouxům. Tentokrát to bylo naposledy. Veškeré indiánské ambice žít nezávisle na americké vládě byly tímto rokem definitivně potlačeny.

Bibliografie

- ČERNÍK, Jiří, *S tomahavkem proti mušketám: přehled bojů s indiány na území dnešních USA*, Praha 2010.
- ČERNÍK, Jiří, *Divoký západ I. Muži zákona*, Praha 2001.
- ČERNÍK, Jiří, *Divoký západ II. Muži víry*, Praha 2002.
- ČERNÍK, Jiří, *Divoký západ III. Cesta na severozápad a trapeři*, Praha 2003.
- DAVIS, William C., ROSA, Joseph G., *Americký západ: bouřlivá historie osídlování spojených států od expedice Lewise a Clarka do bitvy u Wounded Knee*, Praha 1995.
- FELTON, Mark, *Today is a good day for fight: the Indians wars and the conquest of the West*, Stroud 2009.
- GREEN, Jerome A., *Battles and Skirmishes of the Great Sioux War, 1876–1877*, Norman 1993.
- KEENAN, Jerry, *Encyclopedia of American Indian Wars, 1492–1890*, Santa Barbara 1997.
- KŘÍŽOVÁ, Markéta, *Indiáni v USA ve 20. století*. In: *Historický obzor* 9, 1998, 3/4, s. 50–56.
- MCNAB, Chris, *Domorodí válečníci Severní Ameriky: 1500–1890 n. l.* Praha 2012.
- MORIS, Richard B., *The Indian Wars*, Minneapolis 1985.
- OPATRNÝ, Josef, *Velká siouxska válka*, Praha 2005.
- OPATRNÝ, Josef, *Poslední indiánské války*, Praha 1990.
- OPATRNÝ, Josef, *Kde leží indiánská zem: konec bojů na Velkých pláních*, Praha 1998.
- OPATRNÝ, Josef, *Konec syna jitřní hvězdy: poslední bitva generála Custeru u Little Bighornu*, Praha 1994.
- PROCHÁZKA, Petr, *Indiánská kniha mrtvých*, Praha 2004.
- ROBINSON, Charles M., *A good year to die*, New York, 1995.
- STINGL, Miloslav, *Války rudého muže*, Praha 2004.

TAYLOR, Colin F., *Život indiánů severní Ameriky: rodina, lov, zábava, obřady*, Praha 1997.

TAUFER, Boris, BUDAČOVÁ, Nataša, *Tekumseh: horský lev připravený ke skoku: z historie Šavanů*, České Budějovice 2010.

TINDALL, George B., *Dějiny Spojených států amerických*, Praha 2008.

UTLEY, Robert M., *Kopí a štít: život a doba sedícího býka*, Praha 1999.

UTLEY, Robert M., *Frontier Regulars. The United States Army and the Indian, 1866–1891*, Lincoln 1984

Resumé

Resumé česky

Práce se zabývá problematikou vztahů mezi původním obyvatelstvem území USA a přistěhovalci. Pro pochopení důvodů, proč nakonec vypukla krvavá válka, je nutné připomenout události z počátku 17. století, kdy přicházeli do Nového světa noví kolonisté a zakládali bělošské osady na půdě patřící do té doby Indiánům

Stěžejní část práce se zaměřuje na konkrétní příčiny vypuknutí konfliktu a průběh samotné války. Jsou v ní představeny hlavní osobnosti konfliktu, nejdůležitější srážky, a životní postavení bojujících indiánů. Armáda Spojených států totiž zvolila taktiku zničení domácí základny protivníka, což se projevilo v systematickém ničení vesnic a majetku Indiánů.

Posledním tématem práce je otázka poválečné indiánské situace. Proti vládě totiž bojovaly pouze skupiny indiánů mimo rezervace. Rezervační indiáni naopak často armádě Spojených států pomáhali v jejích snahách dosáhnout a porazit protivníka. Navzdory tomu byli ale po válce obě skupiny indiánů ve stejném postavení. Vláda rozhodla, že Siouxové musí být potrestáni kolektivně. Navíc došla k názoru, že bude nejlepší indiány rozdělit, a oslabit tak tím možné budoucí nebezpečí. Po několika letech nastal pro vládu další problém, protože špatné postavení indiánů zapříčinilo, že byli ochotni naslouchat myšlenkám nového náboženství, které jim slibovaly zlepšení jejich situace. Jejich snahy byly definitivně zmařeny jednotkami americké armády, která byla v prosinci 1890 poslána do rezervací, aby zjednala pořádek.

Resumé anglicky

The subject of this thesis is relationship problems between Native Americans and White Colonists. For understanding reasons of conflicts and bloody battles, it is necessary to recall milestones since discovering of the new continent and colonization of the territory. At the beginning of 17th century the North America, the North-East Coast has been populated by settlers who occupied the area, built their villages on a land which belonged to local Indian tribes. With the increase of European settlers population and expansion of their settlements began clashes between colonists and native inhabitants.

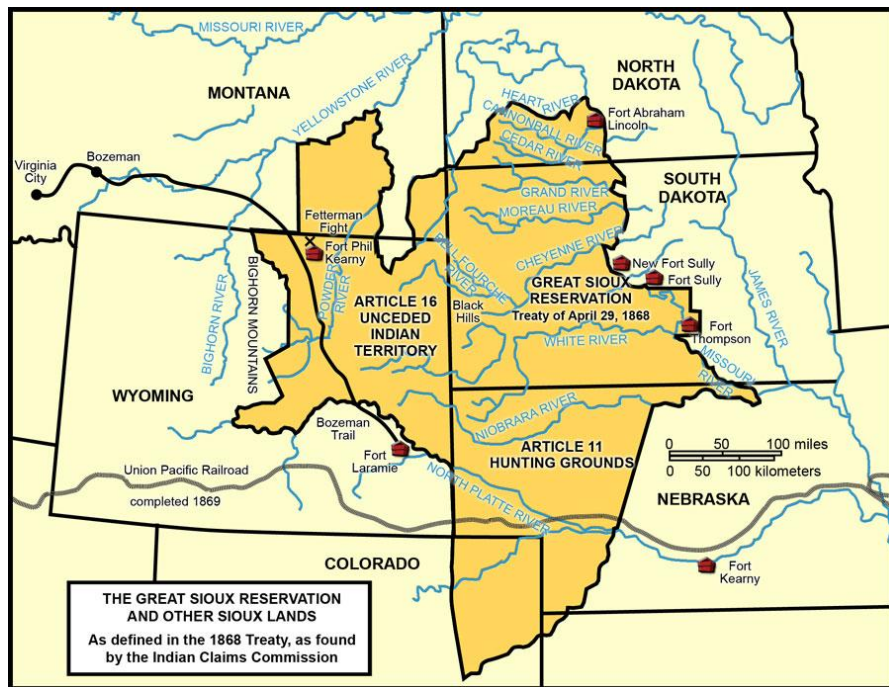
The following part is focused on the main cause of the outbreak and course of The Great Sioux War. The author presents the main characters of the conflict, most important clashes, and social status of fighting Indians.

The U.S. Army decided to destroy the economic hinterland of their opponents by burning Indian's villages and stealing their property.

The last question of the thesis is the Indian situation after the war.

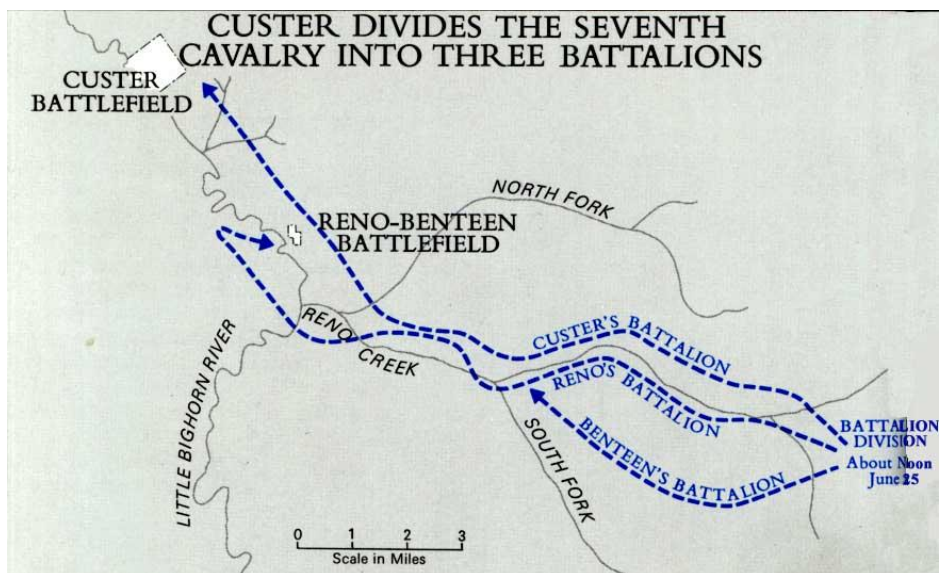
Against the government headed by the U.S. Army fought only Indians who were not inside the great Reservation. In contrast, those who were captured were often helping army units with searching and defeating of insurgents. But after the war "Peace Indians" were in the same situation like their opponents, because the government decided, that the Sioux nation must be punished as a collective. Moreover Indians were divided and separated, in order to weaken them and broke their ability to rise up against the Washington. But after several years new problems occurred, caused by the new Indian religion which promised them a freedom. Last Indians efforts were destroyed by U. S. soldiers in December 1890.

Přílohy

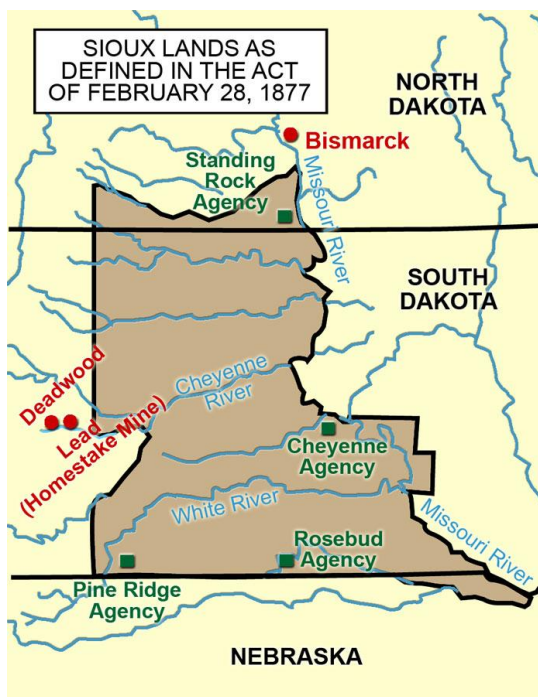
Obrázek 1: Velká indiánská rezervace roku 1868, včetně lovišť mimo rezervaci

Zdroj: http://www.ndstudies.org/resources/IndianStudies/standingrock/historical_gs_reservation.html

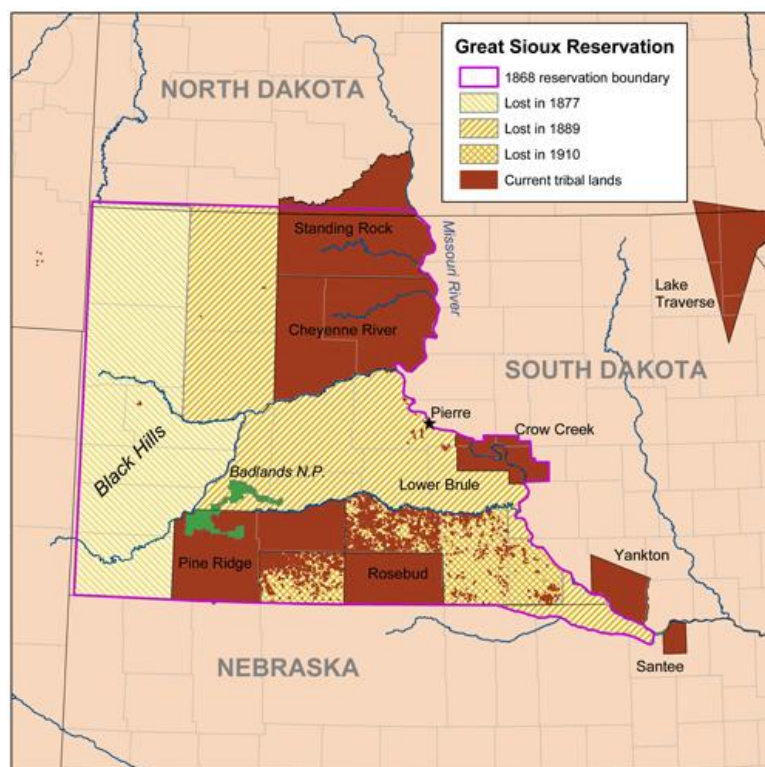
Obrázek 2: Bitva u Little Bighornu

Zdroj: http://www.cr.nps.gov/history/online_books/hh/1b/hh111.htm

Obrázek 3: Velká indiánská rezervace 1877

Zdroj: http://www.ndstudies.org/resources/IndianStudies/standingrock/historical_blackhills.html

Obrázek 4: Velká indiánská rezervace 1886

Zdroj: http://en.wikipedia.org/wiki/Pine_Ridge_Indian_Reservation